

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA VEŘEJNÉ EKONOMIKY

Financování sportu na centrální úrovni v České republice a vybraných zemích
Evropské unie
Sports funding at the Central Level in the Czech Republic and Selected Countries of
the European Union

Student: Bc. Veronika Rójová
Vedoucí diplomové práce: doc. Ing. Martina Halásková, Ph.D.

Ostrava 2014

VŠB - Technická univerzita Ostrava
Ekonomická fakulta
Katedra veřejné ekonomiky

Zadání diplomové práce

Student: **Bc. Veronika Rójová**
Studijní program: N6202 Hospodářská politika a správa
Studijní obor: 6202T055 Veřejná ekonomika a správa
Specializace: 00 Veřejná ekonomika a správa
Téma: **Financování sportu na centrální úrovni v České republice a vybraných zemích Evropské unie**
Sports Funding at the Central Level in the Czech Republic and Selected Countries of the European Union

Zásady pro vypracování:

1. Úvod
  2. Politika sportu v České republice a Evropské unii
  3. Analýza financování sportu na centrální úrovni v České republice a ve vybraných zemích EU
  4. Porovnání přístupů k financování sportu v České republice a vybraných zemích Evropské unie
  5. Závěr
- Seznam použité literatury
Seznam zkratek
Prohlášení o využití výsledků diplomové práce
Seznam příloh
Přílohy

Seznam doporučené odborné literatury:

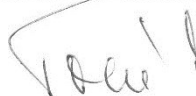
- NOVOTNÝ, Jiří et al. *Sport v ekonomice*. Praha: Wolters Kluwer ČR, a. s., 2011. 660 s. ISBN 978-80-7357-666-0.
- NOVOTNÝ, Jiří et al. *Ekonomika sportu, vybrané kapitoly III*. Praha: Oeconomica, 2010. 194 s. ISBN 978-80-245-1713-1.
- PEKOVÁ, J. , J. PILNÝ a M. JETMAR. *Veřejný sektor - řízení a financování: kohezní politika*. Praha: Wolters Kluwer ČR, a. s., 2012. 485 s. ISBN 978-807-3579-364.

Formální náležitosti a rozsah diplomové práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

Vedoucí diplomové práce: **doc. Ing. Martina Halásková, Ph.D.**

Datum zadání: 22.11.2013

Datum odevzdání: 25.04.2014

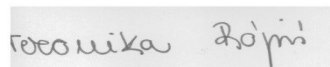
doc. Ing. Petr Tománek, CSc.
vedoucí katedry

prof. Dr. Ing. Dana Dluhošová
děkanka fakulty

Prohlašuji, že jsem celou práci, včetně všech příloh, vypracovala samostatně.

V Ostravě dne 25. dubna 2014

A rectangular box containing a handwritten signature in dark ink, which appears to read "Veronika Róžová".

.....
Bc. Veronika Róžová

OBSAH

ÚVOD	3
2. Politika sportu v České republice a Evropské unii	5
2.1 Přístup Evropské unie ke sportu	6
2.1.1 Oblasti politiky sportu Evropské unie	8
2.1.2 Institucionální zabezpečení sportu v Evropské unii.....	9
2.1.3 Hlavní dokumenty a legislativa.....	11
2.1.3 Financování sportu v Evropské unii.....	15
2.1.4 Modely financování sportu v Evropské unii	21
2.2 Politika sportu České republiky	24
2.2.1 Historické milníky sportovního prostředí na území České republiky	24
2.2.2 Cíle politiky sportu České republiky	25
2.2.3 Aktéři sportu v České republice	26
2.2.4 Nástroje politiky sportu v České republice	29
3. Analýza financování sportu na centrální úrovni v České republice a ve vybraných zemích Evropské unie	31
3.1 Financování sportu v České republice	31
3.1.2 Financování sportu v České republice na centrální úrovni	33
3.2 Politika sportu a jeho financování na centrální úrovni ve Finsku	35
3.2.1 Financování sportu ve Finsku na centrální úrovni	38
3.3 Politika sportu a jeho financování na centrální úrovni ve Francii.....	41
3.3.1 Financování sportu ve Francii na centrální úrovni	43
4. Porovnání přístupů k financování sportu v České republice a vybraných zemích Evropské unie	47
4.1 Srovnání přístupu České republiky, Finska a Francie ke sportu	47
4.2 Srovnání výdajů na sport ze státního rozpočtu v České republice, Finsku a Francii	48

4.2.1 Srovnání výdajů státního rozpočtu na sport pro všechny	52
4.2.3 Srovnání výdajů na sport dle mezinárodní klasifikace COFOG	55
ZÁVĚR	56
Seznam použité literatury	58
Seznam zratek	62
Prohlášení o využití výsledků diplomové práce	
Seznam příloh	
Přílohy	

ÚVOD

V současnosti je sport ekonomickým a sociálním jevem, jehož význam neustále roste. Z individuálního pohledu má vliv především na zdraví jedince, zlepšuje jeho psychickou i fyzickou odolnost, je jednou z možností trávení volného času či relaxace. Z makroekonomického hlediska je sport odvětvím národního hospodářství, součástí terciálního sektoru. V České republice vytváří 3,8% všech pracovních míst (v Evropské unii průměrně 5,4%). Každoročně přinese do státního rozpočtu více jak 50 mld. Kč. Politické elity vnímají možnost propagace státu prostřednictvím státní sportovní reprezentace, jeho vliv na vzdělání, sociální oblast a zdraví. Odhaduje se, že až polovina populace České republiky (v Evropské unii jedna pětina obyvatel) trpí nadváhou. Obezita nezpůsobuje problémy pouze samotnému jedinci, který jí trpí, ale také ekonomice, neboť se předpokládá, že až 8% výdajů na zdravotní péči je spotřebováno v souvislosti právě s touto nemocí. Existuje tedy mnoho důvodů, proč sportu věnovat pozornost.

Tématem diplomové práce je financování sportu na centrální úrovni v České republice a vybraných zemích Evropské unie. Pro analýzu jsou zvolenými zeměmi Česká republika, Finsko a Francie. Je známo, že Česká republika patří mezi státy s nejnižší úrovní poskytovaných veřejných prostředků na sport, především ze státního rozpočtu, a sportovní prostřední působí nesystémově. Naproti tomu Finsko a Francie jsou státy, charakteristické koncepčním přístupem a vždy stojící v čele statistik, zabývajících se finanční podporou sportu.

Cílem této práce je srovnání možností financování sportu na centrální úrovni v České republice, Finsku a Francii v letech 2009-2013. Pro srovnání možností financování sportu byla zvolena kritéria, přístup jednotlivých států ke sportu dle koncepce, legislativy a aktérů, struktura výdajů na sport na centrální úrovni, výdaje státního rozpočtu na sport pro všechny a financování sportu dle mezinárodní klasifikace COFOG.

V práci byly pro naplnění cíle ověřovány dvě hypotézy. První hypotéza vychází z předpokladu, že v zemích Evropské unie je na sport z příslušného ministerstva vynakládáno 0,2% výdajů státního rozpočtu v letech 2009-2013. Druhou hypotézou bylo ověřováno, zda jedna třetina výdajů státního rozpočtu na sport představuje sport

pro všechny. Při zpracování diplomové práce byly využity metody analýzy, především analýza časových řad a analýza dokumentů, dále metoda komparace a při vyvozování závěru byla použita metoda dedukce a indukce.

Diplomová práce je rozdělena do úvodu, třech tematických kapitol a závěru. V první části je pozornost zaměřena na politiku sportu, její aktéry, nástroje a na trendy ve financování, a to jak v Evropské unii, tak v České republice. S přihlédnutím k rozdílu v pojetí politiky sportu na úrovni Evropské unie. Další kapitola je věnována analýze financování sportu na centrální úrovni v České republice, Finsku a Francii. Zde je pozornost věnovaná aktérům centrální úrovně, jejich činnosti a kompetencím, legislativě, jež prostředí sportu ovlivňuje, a také cílům (prioritám), které byly v rámci politiky sportu vytyčeny. Druhá část analýzy se zabývá finančními prostředky, poskytovanými na sport, především z centrální úrovně, tzn. státního rozpočtu vybraných států. Čtvrtá kapitola je věnována srovnání a hodnocení České republiky, Finska a Francie podle zmiňovaných kritérií.

Podkladem pro vypracování diplomové práce byla odborná domácí i zahraniční literatura, zabývající se tematikou sportu, legislativa, dokumenty ministerstev a jiné důležité dokumenty, týkající se sportu a to jak v České republice, Finsku, tak ve Francii. Významným zdrojem dat pro analýzu byly státní rozpočty jednotlivých zemí a statistická data Eurostatu.

2. Politika sportu v České republice a Evropské unii

Politiku obecně lze charakterizovat jako soubor nástrojů, opatření, postupů a metod k dosažení určitého cíle. Již v jeho pojetí lze vidět rozdílnost v přístupu mezi Evropskou unií a Českou republikou. Zatímco Lisabonská smlouva vymezuje cíl politiky sportu obecně (přispívání k jeho podpoře a rozvoji) a dále jej nijak nerozvíjí, Koncepce státní podpory sportu České republiky člení tento obdobně definovaný cíl na jednotlivé dílčí cíle a priority.

Důvodem rozdělení této kapitoly na dva bloky není pouze rozdílnost ve vymezení cíle, ale především rozdílnost v pojetí politiky sportu jako celku. Zatímco na úrovni členských států můžeme jasně definovat prvky, které onu politiku utváří, ať jsou to jednotlivé nástroje (legislativní, institucionální, finanční) či aktéři, kteří tuto politiku ovlivňují, na politiku sportu Evropské unie je pohled jiný. Neexistuje její koncepční pojetí. I přesto, že politika sportu není ani společnou, ani koordinovanou politikou Evropské unie, a chybí jí evropský rozměr (každý členský stát si vytváří svou vlastní koncepci a to jak na úrovni národní, tak na úrovni územních samospráv), tak za posledních více jak 20 let můžeme zaznamenat neustále rostoucí zájem o tuto oblast, s tím související tvorba dokumentů, legislativy apod. A proto je tomuto tématu věnována nemalá pozornost.

Postavením sportu, jeho organizací, financováním, legislativou, které sportovní prostředí ovlivňuje, se zabývá řada autorů. Velkou pozornost této tématice věnuje např. Novotný (2000), (2011), Hobza, Rektořík (2006), Hodaň (2010). Na mezinárodní úrovni to jsou Howard, Crompton (2004), Stewart (2007) a další. Určitou aktivitu vyvinula i Evropská unie a to během francouzského předsednictví v roce, Amnyos (2008), kdy byla vytvořena studie Study of public and private financing of sport in Europe, věnující se financování sportu.

2.1 Přístup Evropské unie ke sportu

Počátečním důvodem sjednocování Evropy byla snaha o udržení mírového stavu a to díky kontrole uhlénohospodářského a ocelářského průmyslu (vznik Evropského sdružení uhlí a oceli). I přes značný vývoj Evropského společenství, připojování dalších států, rozšiřování oblastí zájmů, trvalo desítky let, než představitelé Společenství začali věnovat pozornost sportu. Základní dokumenty, Smlouva o založení Evropského společenství nebo Smlouva o Evropské unii, výslovně téma sportu neobsahují. První oficiální dokument, věnující pozornost sportu byla **Adonninova zpráva** z roku 1985, jež byla výsledkem summitu ve Fontainebleau. Jejím hlavním námětem byla nedostatečná vazba mezi evropskými institucemi a evropskou veřejností. Jedním z návrhů, jak tuto situaci řešit bylo pořádání sportovních a kulturních akcí. Sport byl vnímán jako prostředek k upevnění pocitu sounáležitosti Evropanů k Evropské unii. V této době představitelé Evropské unie vnímali sportu především jako:

- faktor, mající vliv na ekonomiku,
- komunikační prostředek.

Širší pojetí sportu přinesla zpráva „Evropské společenství a sport“, vydaná Evropskou komisí v roce 1991. Už v tomto dokumentu byl zdůrazňován společenský přínos sportu a snaha zahrnout jej do evropských politik. Další primární dokument, Amsterodamská smlouva (1997), nemá sport zahrnut explicitně, avšak je k němu připojena deklarace zdůrazňující vliv sportu na sociální soudržnost a tvorbu identity. Žádný ze zmiňovaných dokumentů nemá právně závazný charakter, jde spíše o doporučení a nástin koncepčního přístupu.¹

V květnu roku 1999 se v Olympii konala **Evropská sportovní konference**. Závěr pro Radu Evropské unie byl následující: „Existuje nedostatečná koordinace mezi stranami zainteresovanými ve sportu, což ohrožuje schopnost přežití dosavadních struktur. Údržba těchto struktur vyžaduje koordinovanou činnost sportovních federací, členských států EU a Evropského společenství.“ Na konferenci byly přijaty tyto body:

---

¹NOVOTNÝ (2011)

- všem zajišťovat přístup ke sportovním aktivitám a zároveň zdůrazňovat sociální a vzdělávací aspekty sportu i důležitost dobrovolných služeb ve sportu.
- uznávat ústřední roli sportovních federací pro sportovní odvětví. Federace musí realizovat řadu opatření v boji proti různým hrozbám, jako je násilí, doping a korupce ve sportu.
- zachování a podpora pravidel, jež propagují tělesnou výchovu mladých lidí.
- ochrana vzdělávání a zdraví mladých vrcholových sportovců a sportovkyň.
- pověření sportovních organizací k uplatňování opatření, jenž se s patřičným ohledem na zákony členských států snaží propagovat čestnost a solidaritu ve sportovních soutěžích. K nim patří i vytvoření vzájemně provázaných příjmů, plynoucích například z prodaných práv na televizní vysílání.

Významný milník ve vztahu Evropské unie ke sportu představuje **Deklarace z Nice** z roku 2000, známá také jako „niceské prohlášení, které poukazuje na charakteristické vlastnosti sportu a jeho významnou společenskou, výchovnou a kulturní funkci. Dále zdůrazňuje správu sportovních záležitostí, za kterou zodpovídají členské státy a sportovní organizace (sportovní federace), jejichž úkolem je organizace a propagace konkrétních sportů s ohledem na právní řád dané země a Společenství. Členské státy mohou autonomně přijímat pravidla, týkající se výhradně sportu. Evropská unie v oblasti sportu nemá přímé pravomoci, avšak vyvíjí značné úsilí pro zachování jeho společenské úlohy a specifického charakteru, ve vazbě na posilování etického kodexu a solidarity. Tento dokument zdůrazňuje dostupnost sportu pro všechny obyvatele (propagace masového sportu - sportu pro všechny), poukazuje na jeho schopnost integrovat (sdružovat).²

Vyústěním těchto přístupů a větší pozornosti věnované sportu bylo vyhlášení roku 2004 Evropským rokem vzdělání (výchovy) skrze sport (EYES 2004), v jehož rámci poskytla Evropská komise 11,5 mil. € na projekty jak nadnárodního, tak regionálního charakteru. Smyslem EYES byla reálná podpora sportu pro všechny,

---

² MINISTERSTVO VNITRA ČR (2004)

zvýšení účasti dětí, mládeže, dospělých i seniorů na sportovních aktivitách. Cílem bylo přispět ke zdravému životnímu stylu a snaha kultivovat celou společnost.³

Dalším významným rokem je rok 2007, kdy byla představena Bílá kniha o sportu, představující ucelený pohled na oblast sportu. Zdůrazňuje jeho pozitivní hodnoty, které mají (mohou mít) vliv nejen na ekonomiku, ale také na společnost, zabývá se také negativními stránkami, jako jsou doping či korupce. (více v kapitole 2.1.3). Dokumentem, který nabádá k pokračování v dialogu mezi sportovními organizacemi a otevření tématu sportu a jeho přínosu, je deklarace Evropské rady z konce roku 2008.

V současnosti má sport v integračním procesu Evropy své místo, nejen díky jeho hospodářskému významu. Byl zakomponován do Smlouvy o Ústavě pro Evropu, ta však nebyla ratifikována všemi členskými zeměmi. Tento dokument byl po určitých úpravách nahrazen Lisabonskou smlouvou, která přijata byla. Podstata článku, věnovanému sportu, zůstala shodná. Charakter článku je v obecné rovině, Evropská unie má přispívat k jeho podpoře, zohledňovat jeho specifickou povahu, avšak bez konkrétních aktivit. I přesto, že představitelé Evropské unie vnímají důležitost sportu a také jeho potenciál, tak v podstatě nemají žádné přímé kompetence.

2.1.1 Oblasti politiky sportu Evropské unie

I přes to, že orgány Evropské unie nemají v oblasti sportu přímé kompetence, můžeme hovořit o sportovní politice Evropské unie, jejímž cílem je využít potenciál sportu pro její další rozvoj. Jednotlivé její oblasti vycházejí z Lisabonské smlouvy, ve které je sport zakotven v Hlavě XII, článku 165. Vnímáme tyto roviny:

- sport jako komunikační prostředek (sportovní události a finanční podpora),
- podpora sportu (podpůrné programy),
- dopady vnitřního trhu (dopady usnesení apod.).

Ve sportovní politice Evropské unie, jsou uplatňovány stejné zásady jako např. v kulturní politice, je to především zásada subsidiarity, kterou rozlišujeme na vertikální a horizontální:

---

³ EYES (2004)

- zásada subsidiarity obecně; EU zasahuje jen tam, kde je opatření společenství účinnější, v ostatních případech kompetence národních státních a nestátních orgánů zůstávají nedotčeny.
- vertikální subsidiarita; EU zasahuje jen tehdy, pokud vytyčené cíle nemohou být dostatečně řešeny na úrovni členských států.
- horizontální subsidiarita; kompetence k samotným úpravám ve sportu jsou ponechány v příslušnosti národních a evropských nestátních sportovních organizací.
- oblast veřejného pořádku a hospodářství; v případě, že je sport pojmán z pohledu hospodářství, podléhá legislativě EU, pokud jako veřejný pořádek, uplatňuje své kompetence národní vláda a národní sportovní svazy.
- aktivity v zákonodárství a soudnictví; každý jedinec má právo na uplatnění svého práva před soudem (nová dimenze v mezinárodní spolupráci ve sportu).⁴

Na období 2011 až 2014 byl vytvořen **pracovní plán v oblasti sportu**, jehož cílem je posílit evropskou spolupráci v oblasti sportu. V plánu jsou vymezeny jednotlivé činnosti, které Komise bude provádět. Problematika sportu je rozdělena do třech témat:

- integrita sportu; zaměřeno především na boj s dopingem a manipulaci s výsledky sportovních zápasů.
- sociální hodnoty sportu; zdraví, sociální začleňování, vzdělávání a dobrovolnická činnost.
- hospodářské aspekty sportu; zajištění udržitelného financování, především na místní úrovni.⁵

2.1.2 Institucionální zabezpečení sportu v Evropské unii

Na úrovni Evropské unie existuje řada orgánů, které ovlivňují oblast sportu. Je to především tzv. „velká pětka“ (pět nejdůležitějších institucí – Evropská komise, Rada Evropské unie, Soudní dvůr, Evropský parlament a Evropská rada) a jejich poradní a pomocné orgány. Je důležité zmínit také organizace, které nejsou součástí

---

⁴ NOVOTNÝ (2011)

⁵ EUROPA (2011)

Evropské unie, avšak oblast sportu významně ovlivňují např. Rada Evropy, Evropská nevládní sportovní organizace (ENGSO) nebo Evropský olympijský výbor (EOC). O jejich činnosti podrobněji v příloze 1.

Evropská rada stanovuje politický program Evropské unie, tzn. její priority a obecné politické směřování. Schází se na úrovni vedoucích představitelů jednotlivých členských států (prezidentů či premiérů). Rozhodnutí přijatá Evropskou radou nejsou právně závazná (nemá pravomoc schvalovat právní předpisy).⁶

Evropská komise je výkonným orgánem, zastupující zájmy Evropské unie jako celku. Její hlavní činností je stanovení cílů a priorit, předkládání návrhů právních předpisů Radě a Parlamentu, řízení a prosazování evropských politik, plnění rozpočtu a vymáhání evropského právo ve spolupráci se Soudním dvorem. Evropská komise sídlí v Bruselu a je složena z předsedy a 28 komisařů (za každou členskou zemi jeden člen). Komise je rozdělena do útvarů a služeb dle jednotlivých politik (žádný se konkrétně nevěnuje sportovní politice). K návrhům Komise, týkajících se regionální a místní správy, předkládá svá stanoviska **Výbor regionů**, který reprezentuje samosprávné celky členských států. Má 353 členů. Je tematicky rozdělen do šesti komisí. Sport spadá pod komisi vzdělávání, mládež, kultura a výzkum.⁷

Rada Evropské unie (Rada ministrů) je rozhodovacím orgánem. Její hlavní náplní je tvorba evropského práva, koordinace hospodářské politiky v rámci měnové unie, podepisování dohod mezi Evropskou unií a ostatními státy, schvalování rozpočtu Evropské unie, rozhodování v oblasti zahraniční a bezpečnostní politiky, koordinace spolupráce v oblasti vnitřních věcí a spravedlnosti. Radu Evropské unie tvoří ministři a premiéři jednotlivých zemí podle oblasti působnosti (např. ministr zemědělství pro zemědělství). Má 352 členů dle počtu obyvatel jednotlivých zemí. Problematiku sportu řeší Rada pro vzdělávání, mládež, kulturu a sport.⁸

Pomocným orgánem Rady, který připravuje podklady pro její jednání a projednává návrhy je **COREPER** (Výbor stálých zástupců). Je spojovacím článkem mezi

---

⁶ BALDWIN, WYPLOSZ (2008)

⁷ EVROPSKÁ KOMISE (2013)

⁸ RADA EVROPSKÉ UNIE (2013)

členskými státy a Evropskou unií. Zasedá ve dvou složeních. V rámci COREPER I je projednávána oblast mládež, kultura a sport.⁹

Soudní dvůr Evropské unie zajišťuje správný výklad evropského práva a také jeho jednotné uplatňování. Řeší spory mezi jednotlivými vládami členských států, mezi vládami a orgány Evropské unie, mezi unijními institucemi a také mezi jednotlivci a Evropskou unií. Soudní dvůr sídlí v Lucemburku a každá členská země má svého zástupce. Soudní dvůr má devět generálních advokátů, kteří předkládají odůvodněná stanoviska k věcem, předloženým soudu.¹⁰

Evropský parlament, resp. jednotliví poslanci hájí zájmy občanů. Parlament má společně s Radou a Komisí legislativní pravomoc (projednává a schvaluje právní předpisy), provádí dohled nad ostatními institucemi Evropské unie a ve spolupráci s Radou projednává a schvaluje rozpočet Evropské unie. V rámci parlamentu se sportem zabývá Výbor pro kulturu a vzdělávání. V současnosti má 766 poslanců, dle počtu obyvatel každé členské země.¹¹

2.1.3 Hlavní dokumenty a legislativa

Neustále rostoucí význam sportu dokládá i existence řady dokumentů, zaměřujících se na konkrétní témata. Nejsou pouze spojením obecně platných poznatků, často jsou doplněny o konkrétní úkoly či přímo akční plány. Za nejvýznamnější, můžeme považovat Bílou knihu o sportu. I přesto, že byl tento dokument vytvořen v roce 2007, je stále aktuální, ale zároveň dokladuje časovou náročnost realizace konkrétních opatření (např. dřívější neexistence samostatné rozpočtové kapitoly věnované sportu). Dalšími stěžejními dokumenty jsou Evropská charta sportu a Kodex sportovní etiky.

Bílá kniha o sportu zdůrazňuje přínos sportu, a to nejen pro člověka, ale také pro hospodářství. Je první takto rozsáhlou a ucelenou iniciativou. Důležitost dokumentu spočívá především v jeho komplexním pohledu na sport, uvědomění si jeho „potřebnosti“ a potenciálu, který přináší. Tímto se Evropská komise snaží zvýšit povědomí veřejnosti o problematice sportu, vyvolat debatu o konkrétních problémech, zviditelnit sport při tvorbě evropských politik. Sport považuje za důležitý

---

⁹ VÝBOR STÁLÝCH ZÁSTUPCŮ (2013)

¹⁰ SOUDNÍ DVŮR EVROPSKÉ UNIE (2013)

¹¹ EVROPSKÝ PARLAMENT (2013)

především kvůli hodnotám, které jsou s ním spjaty: tolerance, solidarita, smysl pro fair play apod. Ale poukazuje také na hrozby, které jsou v moderní době se sportem spojeny a kterým musí čelit, např. korupce, doping, násilí, využívání mladých hráčů, rasismus a další. Evropská komise vnímá přínos sportu ve třech oblastech. **Společenský přínos** spatřuje především ve vlivu na zdraví člověka, ať již v boji s nadváhou, nemocemi srdce či v lepší psychické odolnosti. Vyzdvihuje pozitivní vliv sportu při vzdělávání, využití při integraci a sociálním začleňování. Komise zdůrazňuje jeho **hospodářský přínos** (makroekonomický dosah) a snaží se vytvořit odpovídající formální zázemí, jenž by bylo využito i při tvorbě jiných politik. Podporuje lepší finanční zajištění z veřejných prostředků. V oblasti **organizace** vyzdvihuje „evropský model sportu“, avšak s vědomím, že nelze vytvořit unifikovaný systém, bez národních specifik, tento pojem lze chápat jako určitý zastřešující prvek, jehož cílem je udržení určitých hodnot a tradic. V dokumentu byly vytyčeny následující cíle:

- poskytnutí strategických pokynů,
- podnícení debaty, řešící konkrétní problémy,
- zviditelnění sportu při rozhodovacích procesech v EU,
- vyzdvižení specifik a potřeb sportu,
- určení vhodné míry pravomocí pro budoucí činnost.

Bílá kniha o sportu je doplněna Coubertinovým akčním plánem, který obsahuje celou řadu konkrétních návrhů, týkajících se hospodářských i společenských aspektů sportu (zdraví, dobrovolnictví, výchova, vnější vztahy apod.)¹²

Dalším významným dokumentem je **Evropská charta sportu**, která je úzce provázána s Kodexem sportovní etiky a dalšími dokumenty, jako jsou například Antidopingová úmluva či Evropská úmluva k diváckému násilí a nevhodnému chování při sportovních utkáních, zvláště při fotbalových zápasech. V Chartě jsou vytyčeny dva základní cíle. Prvním z nich, je možnost provozovat sport, a to pro každého občana, druhým je ochrana a rozvoj morálních a etických hodnot sportu, ve vazbě na problémy a hrozby zmiňované v Bílé knize o sportu.¹³

---

¹² EUROPA (2007)

¹³ MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY ČR (2013)

Kodex sportovní etiky je dokument vytvořený Radou Evropy. Jeho hlavním cílem je podpora etiky a principu fair play, což vystihuje heslo: „ten kdo hraje čestně je vždy vítězem.“ Zaměřuje se na přijetí těchto vlastností za vlastní především pro děti a dorost, které později budou vzorem pro ostatní mladé sportovce. Princip fair play považuje za vyšší hodnotu a chápe v širším kontextu, než pouze jako dodržování pravidel. Usiluje o přijetí této hodnoty v celospolečenském měřítku, nejen ve sportu. Vymezuje působnost jednotlivých subjektů, vlády, sportovních organizací i jednotlivců.¹⁴

Zatímco Bílá kniha je strategický dokument koncepčního rázu, v legislativě Evropské unie bychom ho hledali jen stěží. Neexistují právní normy, jež by byly věnovány sportu tak, jak to známe na úrovni členských států, např. zákon o podpoře sportu v České republice, či Code du sport ve Francii. Základní legislativa upravující oblast sportu směřuje především k vytvoření vnitřního trhu pro sport. Vnitřní trh obecně je považován za základní prvek Evropské unie, je jedním z jejích pilířů. Jeho existence a harmonizace právních předpisů je nezbytná pro další rozvoj, prosperitu, konkurenceschopnost a zaměstnanost. Cílem je odstranění překážek, jež brání jeho správnému fungování, aby mohli jak občané, tak firmy, využívat jeho výhod. Vnitřní trh je tvořen třemi zásadami: volným pohybem osob, volným pohybem zboží a služeb a volným pohybem kapitálu. **Volný pohyb sportovců** je vyvozen ze základního práva na volný pohyb osob (čl. 21 Smlouvy o fungování Evropské unie). Evropská unie toto právo považuje za jedno z nejdůležitějších, vztahuje se jak na profesionální, tak amatérské sportovce a bojuje tak proti diskriminaci na základě státní příslušnosti. Článek 45 deklaruje volný pohyb pracovníků, vztahující se na profesionální, poloprofesionální a amatérské sportovce, trenéry, instruktory, kouče a další pracovníky v oblasti sportu. Avšak Evropská unie uznává určitou specifickou sportu (čl. 165 Smlouvy o fungování Evropské unie) a proto přijala určitá omezení zásady volného pohybu v těchto oblastech:

- výběr sportovců pro soutěže národních týmů,
- omezení počtu účastníků určité soutěže,
- stanovení termínů pro přestupy hráčů v týmových sportech.¹⁵

---

¹⁴MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY ČR (2013)

¹⁵EVROPSKÁ KOMISE (2013)

Při vykonávání sportu jako profese, může občan Evropské unie využít práva svobodně se usadit. Ve spojení s **volným pohybem služeb** však může narazit na problém, že určování požadavků na provozování sportovních profesí je v pravomoci jednotlivých států (resp. sportovních svazů, profesionálních organizací) a je tudíž různé. Proto Evropská unie zavedla systém uznávání odborné kvalifikace, vztahující se na regulovaná povolání. Zásada **volného pohybu zboží** zaručuje možnost volného oběhu zboží pro sportovní účely v rámci Evropské unie, ale i zde existují oblasti, které jsou i nadále regulovány, např. pohyb koní, závodění sobů, býčí zápasy, poštovní holubi, psí spřežení apod.¹⁶

Poslední zásadou tvořící vnitřní trh je zásada **volného pohybu kapitálu**, související s volným platebním stykem a možností převážet devízy bez kontroly z jedné země Evropské unie do druhé. Hlavní uplatnění nachází především v hospodářské a měnové unii. Sportu se týká pouze okrajově.

Dalším souborem právních norem, které ovlivňují sportovní prostředí, resp. jeho financování, jsou **daňové zákony**. Můžeme sledovat čtyři následující formy, ovlivňující financování:

- **opatření ve prospěch sportovních klubů** – týkají se především úlev na dani, např. formou daňové slevy pro neziskové organizace, snížením sociálních odvodů, sníženou sazbou DPH, osvobozením od platby daně z nemovitosti.
- **stimulace soukromého financování** – formou daňových pobídek, pobídek k dobrovolnictví nebo sponzorství, uznání reklamy jako daňově odčitatelné položky.
- **stimulace sportovní účasti** – daňové úlevy pro osoby, které provozují sportovní aktivity
- **restrikce** (omezení) – zákaz podpory alkoholu a tabáku na sportovních akcích.¹⁷

---

¹⁶ EVROPSKÁ KOMISE (2013)

¹⁷ MONTEL, WAELBROECK-ROCHA (2010)

2.1.3 Financování sportu v Evropské unii

Na financování sportu v Evropské unii můžeme nahlížet ze dvou úhlů. Jednak z pohledu, kdy Evropská unie přímo poskytuje finanční prostředky na sport z vlastního rozpočtu. V tomto je současné programovací období 2014-2020 výjimečné, jelikož pro sport byla vytvořena speciální rozpočtová kapitola. Navrhovaná výše finančních prostředků je okolo 30 milionů € pro daný rok, v rámci kapitoly 3. bezpečnost a občanství (konkrétně 3b – veřejné zdraví a sport). Dříve byl sport financován prostřednictvím programů, věnovaným např. cestovnímu ruchu, vzdělávání, sociální integraci, výchově mládeže apod. Další možností bylo nepřímé financování z fondů, zaměřených na obnovu infrastruktury, podporu rozvoje venkova, regionální rozvoj atd.¹⁸

Na Evropskou unii však můžeme pohlížet také jako na celek tvořený jednotlivými členskými státy a tím pádem se zaměřit na financování sportu právě v těchto státech. Jelikož není sport, resp. sportovní politika, společnou politikou členských států Evropské unie, není ani financování tohoto odvětví ve všech státech stejné. Základní atributy jsou však shodné. Sport je financován ze třech hlavních zdrojů:

- veřejných (stát, místní orgány)
- soukromých (domácnosti, sponzorství),
- z výnosů loterijních společností.

Obrázek 2.1 naznačuje jednotlivé složky (prvky) a také jejich vzájemné vazby. Významným prvkem jsou samotní sportovci, ať již profesionální, či rekreační (amatérští). Počet sportovců, registrovaných ve sportovních klubech, je různý. V Evropské unii je v současnosti 750 000 sportovních klubů, které jsou členy sportovních federací. Tyto kluby mají okolo 78 milionů členů, což je 16% populace Evropské unie. Podle odhadů se pravidelně sportu věnuje až 175 milionů obyvatel. Sport samotný můžeme rozdělit na dvě části, profesionální a rekreační (často také používaný pojem sport pro všechny). Nejen při sportu, ale hlavně při využívání finančních prostředků je uplatňován princip solidarity a to ve třech rovinách:

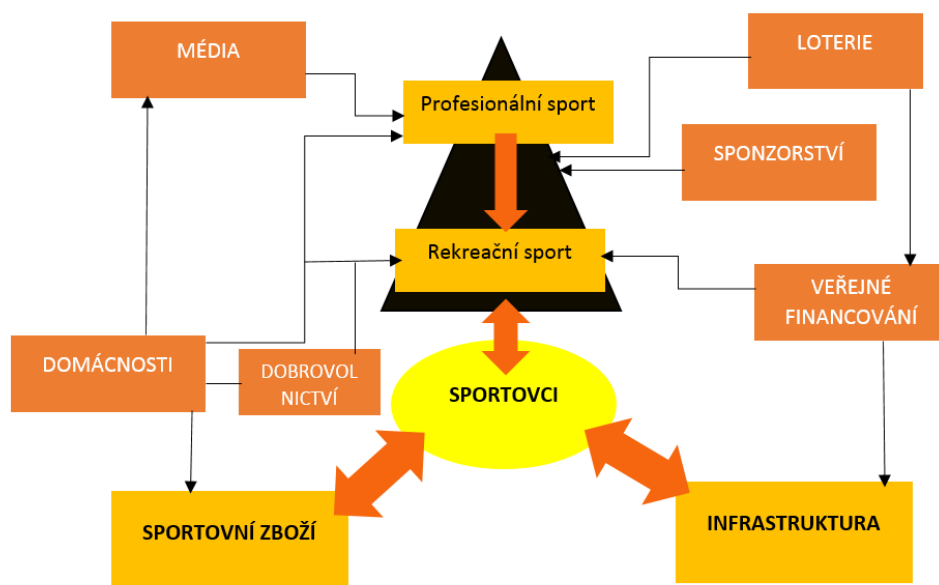
- v rámci jedné disciplíny – od profesionálního sportu k rekreačnímu,
- obecně – od profesionálního sportu k rekreačnímu,

---

¹⁸ CUPALOVÁ (2008)

- dobrovolnictví.¹⁹

Obrázek 2.1 Schéma hlavních finančních toků ve sportu v Evropské unii

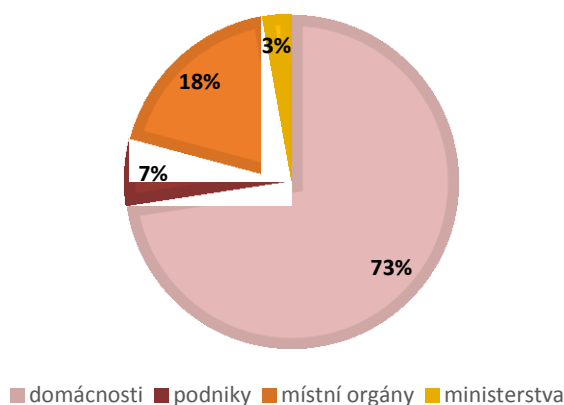

Zdroj: Vlastní zpracování dle MONTEL, WAELEBROECK-ROCHA, (2010)

Dle grafu 2.1 mají největší podíl na financování sportu v Evropské unii domácnosti, až 73%. Celkové veřejné prostředky plynoucí na sport dosahují 21%, z nich větší část je poskytována místními orgány. Tato problematika je podrobněji rozpracována v dalších podkapitolách.

Graf 2.1 Struktura financování sportu v Evropské unii v roce 2010 (v %)

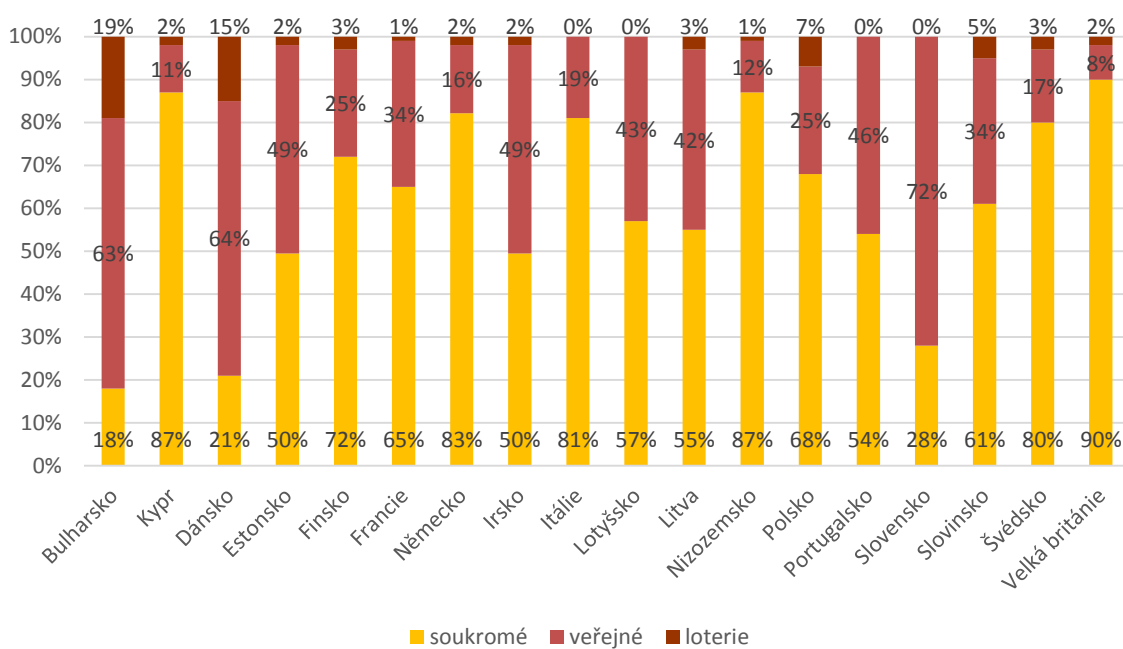
¹⁹ MONTEL, WAELEBROECK-ROCHA (2010)

Zdroj: Vlastní zpracování dle MONTEL, WAELBROECK-ROCHA, (2010)

Jak znázorňuje graf 2.2 struktura jednotlivých finančních zdrojů ve státech Evropské unie je různá.

Graf 2.2 Struktura finančních zdrojů vybraných států Evropské unie v roce 2010 (v %)

Zdroj: Vlastní zpracování dle MONTEL, WAELBROECK-ROCHA, (2010)

Ve většině států převažuje financování ze soukromých zdrojů, nejvyššího podílu dosahují ve Velké Británii, Nizozemsku či na Kypru (více jak 80% celkových poskytovaných prostředků na sport). Zajímavá je obdobná struktura financování v Dánsku a Bulharsku. Ačkoli jsou to odlišné státy, především co se vyspělosti týče,

mají vysoký podíl poskytovaných veřejných prostředků (více jak 60%, podobně je na tom také Slovensko) v kombinaci s relativně vysokými příspěvky loterijních společností (více jak 10%)

1. Veřejné prostředky vynakládané na sport v Evropské unii

Z veřejných zdrojů jde v Evropské unii na sport 30 mld. € (podrobnější členění obr. 2.2). Z toho 83% je poskytováno místními orgány. Centrální úroveň, konkrétně ministerstva, v jejichž gesci sport je, se na veřejných výdajích na sport podílí 10,7%. Z celkového objemu je 13 mld. € alokováno do sportovní infrastruktury a 8 mld. € do místních (lokálních) klubů a asociací.

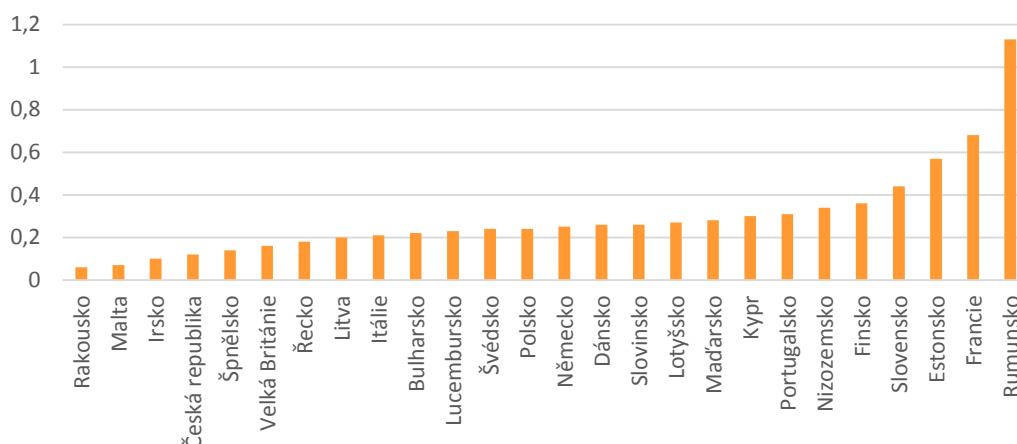
Obrázek 2.2 Přehled zdrojů veřejného financování sportu v Evropské unii

Zdroj: Vlastní zpracování MONTEL, WAELBROECK-ROCHA, (2010)

Pro ilustraci veřejných výdajů na sport ve vybraných zemích Evropské unie jsou využita dostupná data z roku 2008. Jak je patrné z grafu 2.3, celkový objem veřejných prostředků poskytovaných na sport ve vztahu k HDP není příliš vysoký, průměr nedosahuje ani 0,5 % HDP, pohybuje se okolo 0.3% HDP. Více jak jedno procento HDP je poskytováno pouze v Rumunsku, nejnižší úroveň dosahuje Rakousko, Malta či Kypr. Česká republika je čtvrtá od konce. Finsko a Francie, státy vybrané do analýzy, jsou v čele této statistiky. Francie je na druhém místě, Finsko na pátém.

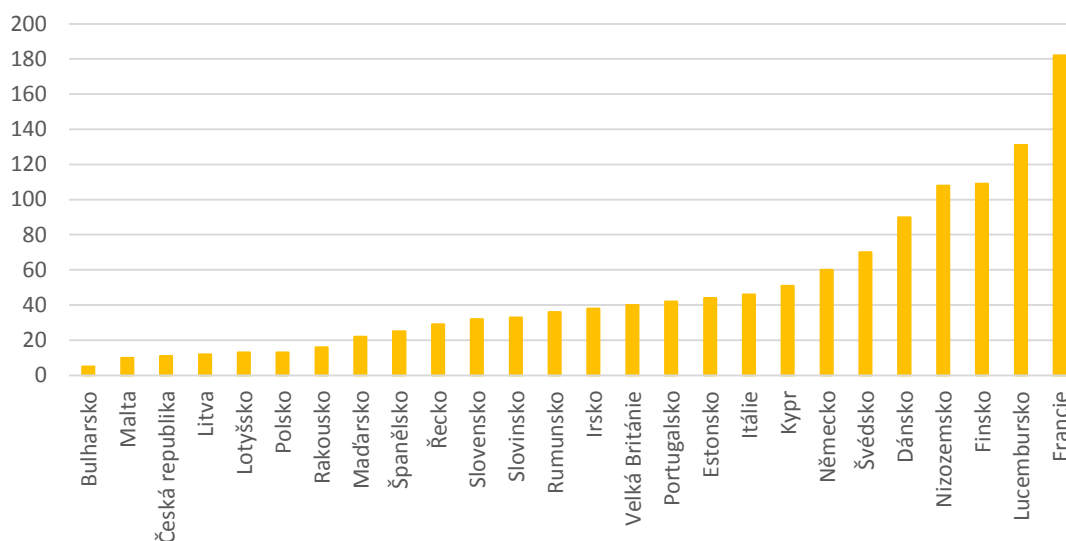
Graf 2.3 Veřejné výdaje na sport ve vybraných zemích Evropské unie v roce 2008 (v %HDP)

Zdroj: Vlastní zpracování dle Amnyos, (2008)

Větší možnost srovnání poskytovaných veřejných výdajů jednotlivých států umožní graf 2.4, kde jsou tyto výdaje přepočteny na obyvatele. Průměrné veřejné výdaje se pohybují ve výši 50 € na obyvatele. I přesto, že ve Francii, Lucembursku a Finsku je sport financován především ze soukromých zdrojů, poskytují více jak 100 € na obyvatele z veřejných prostředků. Na opačné straně grafu, tzn. nejnižší veřejné prostředky na obyvatele, jsou poskytovány v Bulharsku, České republice nebo na Maltě.

Graf. 2.4 Veřejné výdaje poskytované na sport na 1 obyvatele ve vybraných zemích Evropské unie v roce 2008 (v €).

Zdroj: Vlastní zpracování dle Amnyos, (2008)

2. Soukromé prostředky vynakládané na sport v Evropské unii

Prostředky, poskytované na sport soukromým sektorem jsou až trojnásobně vyšší, než ty, poskytované sektorem veřejným (podrobné členění obr. 2.3). Nejvyšší finanční prostředky plynou od domácností a to v celkové výši 100 mld. €. 40% těchto prostředků jde na sportovní zboží (sportovní oblečení, doplňky apod.), 10% na služby (členství ve sportovních klubech) a 50% na ostatní zboží a služby (media, vstupné). Podniky (soukromé společnosti) se podílejí sponzorskými dary ve výši 9 mld. €, z toho více jak 1 mld. € plyne do lokálních klubů.

Obrázek 2.3 Vybrané zdroje soukromého financování sportu v EU

Zdroj: Vlastní zpracování dle MONTEL, WAELBROECK-ROCHA, (2010)

3. Prostředky loterijních společností

Důležitým aspektem finanční podpory sportu v zemích Evropské unie jsou výnosy z loterijní činnosti. Nejvyšší příspěvky do sportu z loterií plynou ve Finsku a Dánsku, více jak 16 EUR na obyvatele. Naopak nízkou podporou z loterií jsou charakteristické státy východní Evropy, dále pak také Francie či Španělsko, v maximální výši 5 EUR na obyvatele.

Nejčastější jsou dvě formy vlastnictví. Ve většině států Evropské unie jsou loterijní společnosti vlastněny státem nebo má stát monopolní postavení. Výjimkou

jsou Velká Británie, Česká republika, Litva, Slovinsko nebo Itálie, kde jsou loterijní společnosti vlastněny soukromým sektorem, a stát takovouto činnost neprovozuje.

Rozdílnost je také v alokaci prostředků z loterií. Jedním z nejčastějších způsobů je zahrnutí těchto prostředků do státního rozpočtu, odkud je dále rozděluje ministerstva, v předem určené výši (Finsko, Itálie, Portugalsko, Belgie, Estonsko, Maďarsko). Druhá velmi častá cesta je poskytnutí určité části výnosy přímo sportovním organizacím (Švédsko, Polsko, Rakousko, Velká Británie, Francie, Španělsko). Méně častý způsob je ten, že výnosy směřují do veřejných rozpočtů a odtud jsou dále přerozdělovány na základě rozhodnutí příslušných orgánů, zde však není určeno v jaké výši a jestli prostředky vůbec na sport půjdou (Česká republika, Kypr, Lotyšsko). Situace, kdy loterijní společnosti samy rozhodují, na jaké veřejně prospěšné účely jejich výnosy půjdou, bez předem stanovené výše, je typická pro Rumunsko.

2.1.4 Modely financování sportu v Evropské unii

I přes rozdílnosti ve financování sportu, můžeme členské státy rozdělit do tří skupin s určitými podobnostmi. Existují však tři státy, Francie, Velká Británie a Česká republika, které mají svá specifika. V případě jejich přiřazení do některé ze skupin by vykazovaly v některé z oblastí výrazné odlišnosti. Jednotlivé modely zohledňují čtyři faktory, veřejné financování, financování domácnostmi, přínos dobrovolníků a financování z výnosů loterijních společností. Jedná se o následující modely financování sportu:

- **MODEL A - Severní a západní Evropa.** Představiteli jsou Skandinávské země, Nizozemsko a Německo. Model je charakteristický vysokou úrovní veřejného financování (více než 70 € na osobu). Veřejné prostředky jsou alokovány na sport pro všechny a sportovní infrastrukturu. Dalším znakem je přímé financování domácnostmi (více než 200 € na osobu) a vysoká účast dobrovolníků (více než 6 dobrovolníků na 100 obyvatel). Významným zdrojem finančních prostředků jsou také výnosy z loterijních společností, vlastněné státem (nebo jeho monopolní postavení). V severských zemích jsou výnosy z loterijní činnosti nejvyšší, více jak 16 € na obyvatele (Finsko, Dánsko), v zemích západní Evropy se pohybují do 5 EUR na obyvatele. Pro státy

severní a západní Evropy je typická vysoká sportovní účast (více jak 25% obyvatelstva).

- **MODEL B – Jižní Evropa.** Představiteli jsou Itálie, Portugalsko, Španělsko. V těchto státech je průměrná úroveň veřejného financování (40 € na osobu) a podpora je zaměřena na profesionální sport. Pro model B je charakteristický jednak menší přínos dobrovolníků (asi pouze 2% populace) a také nízká míra registrovaných sportovců (asi pouze 10%).
- **MODEL C – Střední a Východní Evropa.** Pro státy modelu C je typická nízká úroveň veřejného financování (méně než 20 € na osobu) a nízká úroveň přímého financování domácnostmi (méně než 10 € na osobu). Finance směřují především do vrcholového sportu a je uplatňován vnitřní systém solidarity (mezi jednotlivými kluby a v rámci profesionálních lig). Přínos dobrovolníků je zanedbatelný (méně než 1% populace zapojeno do dobrovolnictví). Méně než 3% sportovců je registrováno v klubech.

- **UNIKÁTNÍ MODEL Y FINANCOVÁNÍ SPORTU.**

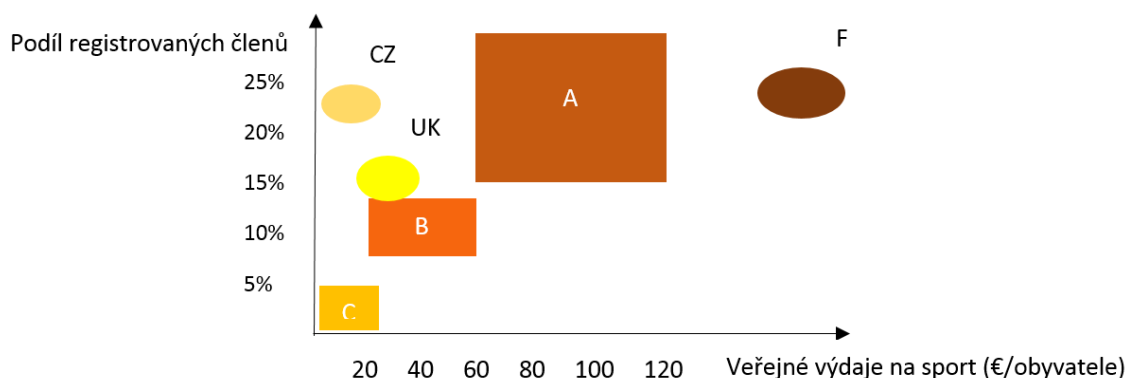
Ve **Velké Británii** dosahuje přímé financování sportu domácnostmi vysoké úrovně (400 € na obyvatele), zatímco veřejné financování je průměrné (40 € na obyvatele). Významnou roli má loterijní společnost (Národní loterie), jejíž průměrný roční příspěvek na sport je ve výši 500 mil. €, z toho 76% věnováno na místní sport. Zastřešující organizace věnují velkou pozornost sportu pro všechny. Celkem 16% sportovců je registrováno v klubech.

Francie je státem Evropské unie s nejvyšší úrovní veřejného financování sportu (155 € na obyvatele) a s vysokou úrovní přímého financování domácnostmi (240 € na obyvatele). Činnost dobrovolníků je nadprůměrná (4,3 dobrovolníci na 100 obyvatel). Ze zákona je vytvořena speciální struktura (fond) pro správu prostředků z loterijní činnosti a profesionálního sportu (ve výši 240 mil. €). 25% sportovců je registrováno v klubech.

Naopak v **České republice** dosahuje nízké úrovně, jak veřejné financování (20 € na obyvatele), tak přímé financování sportu domácnostmi (30 € na obyvatele).

Zajímavostí je vysoká úroveň zapojení dobrovolníků (4,4 dobrovolníci na 100 obyvatel) a také velký podíl sportovců sdružených v klubech 24%.²⁰

Graf 2.5 Modely financování sportu v Evropské unii

Zdroj: Vlastní zpracování MONTEL, WAELBROECK-ROCHA, (2010)

Graf 2.5 zachycuje jednotlivé modely financování sportu v Evropské unii. Určujícími parametry jsou veřejné výdaje přepočtené na jednoho obyvatele a podíl sportovců, registrovaných ve sportovních klubech. Průměrná výše veřejných prostředků na jednoho obyvatele se pohybuje okolo 55 € a průměrně je registrováno 17% sportovců. Jedním extrémem je Francie, která poskytuje jak nejvyšší finanční prostředky, tak má největší podíl registrovaných sportovců. Opakem je model C - Střední a východní Evropa, dosahující nejnižší úrovně veřejných prostředků a také registrovaných členů. Zvláštní místo zaujímá Česká republika, která i přes nízkou úroveň veřejného financování má velký podíl registrovaných sportovců a také velkou účast dobrovolníků. Podrobněji je přehled států podle úrovně veřejného financování sportu uveden v tabulce 2.1.

Tab. 2.1 Úloha veřejného sektoru při financování sportu v Evropské unii

míra veřejného financování	státy
vysoká	Finsko, Dánsko, Německo, Nizozemsko, Francie, Belgie
střední	Itálie, Portugalsko, Španělsko, Velká Británie
nízká	Polsko, Slovensko, Maďarsko, Česká

²⁰ MONTEL, WAELBROECK-ROCHA (2010)

	republika, Bulharsko
--	----------------------

Zdroj: vlastní zpracování dle Koncepce financování sportu v České republice, (2012)

2.2 Politika sportu České republiky

Jelikož je politika sportu jednou z veřejných politik České republiky, nevystává zde dilema, jak tomu bylo v případě Evropské unie. Kapitola je zaměřena na aktéry, cíle politiky sportu a na využívané nástroje (legislativní, organizační a dokumentační). Financování sportu v České republice je věnována pozornost v kapitole 3.

2.2.1 Historické milníky sportovního prostředí na území České republiky

Již na počátku 20. let 20. století vnímali vrcholní představitelé státu sport nejen jako možnost trávení volného času. Proto na základě zákona 228/1920 Sb. byl při Ministerstvu zdravotnictví zřízen Poradní sbor pro tělesnou výchovu, který posuzoval otázky a návrhy, a také se vyjadřoval k problematice, týkající se tělovýchovy. Za minulého režimu byla sportu věnována velká pozornost jak ze strany politiků, tak ze strany občanů. V této době se sportu dostávalo vysoké finanční podpory ze strany státního rozpočtu. Změna režimu s sebou přinesla množství změn v oblasti sportu. Poklesl nejen objem finančních prostředků, poskytovaných ze státního rozpočtu, ale také pozornost a péče, věnovaná talentované mládeži a vrcholovému sportu. Politici předpokládali, že sport bude financován pouze ze soukromých zdrojů, formou sponzoringu.

Důležitým mezníkem je rok 1993, v tomto roce byla Sazka, dříve státní podnik, přeměněna na akciovou společnost a stala se významným zdrojem finančních prostředků pro sport. Na konci 90. let 20. století byl novelizován zákon o loteriích a finanční prostředky na sport začaly postupně klesat. Toto období je charakteristické vznikem koncepčních materiálů, věnující svou pozornost sportu, např. zákon o podpoře sportu nebo Koncepce státní politiky sportu. Milník ve financování sportu představuje reforma veřejné správy (opětovné zřízení krajů) z roku 2000. Výrazně narostl objem prostředků, poskytovaný municipalitami. Tyto prostředky výrazně

převýšili prostředky poskytované vládou, formou dotačních programů. Detailněji v příloze 2.²¹

2.2.2 Cíle politiky sportu České republiky

Politika sportu České republiky je rozpracována v dokumentu Koncepce státní podpory sportu v České republice, který byl vytvořen v roce 2011. Jejím hlavním cílem je vytvoření podmínek pro rozvoj sportu ve společnosti. Zde je zcela patrný obdobný přístup Evropské unie, která v Lisabonské smlouvě, také klade důraz na podporu sportu a jeho rozvoj. Priority a dílčí cíle blíže dokumentuje tab. 2.2. Na základě jednotlivých cílů a priorit je vytvořena státní podpora sportu pro daný rok.²²

Tab. 2.2 Priority a dílčí cíle politiky sportu České republiky

PRIORITY	CÍLE
podpora olympijských sportů	změna hodnotové orientace občanů
podpora celoživotně provozovaných sportů	trvalé zlepšování podmínek pro provoz sportu
výchova a uplatňování principu fair play	vytvoření podmínek pro sportovní aktivity dětí a mládeže
podpora péče o děti a mládež a sportu osob se zdravotním postižením	dosahování dobrých výsledků na světových soutěžích
zlepšování podmínek pro školní tělesnou výchovu a mimoškolní sportovní, činnost	vytvoření systému podpory, který zabraňuje jevům (násilí, agresivita) ve sportu
program vzdělávání dobrovolníků	
zvýšení působení mediální sféry na změnu hodnotové orientace občanů	

Zdroj: Vlastní zpracování dle Koncepce státní podpory sportu v České republice, (2012)

²¹ NOVOTNÝ (2011)

²² MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY ČR (2014)

2.2.3 Aktéři sportu v České republice

Na sport v České republice, z pohledu organizace, můžeme nahlížet ze dvou stran. Jako na **institucionalizovaný** (organizovaný), který je součástí veřejné ekonomiky (v různých oblastech více či méně zajišťován, ovlivňován veřejným sektorem), a **neinstitucionalizovaný** (neorganizovaný), vnímaný jako dobrovolný, jenž je především záležitostí domácností (privátní sektor). Hlavním cílem institucionalizovaného sportu je podpora sportu jako významného faktoru lidského rozvoje, ať již z pohledu rozvoje motorických dovedností, zlepšení výkonnosti, či například rozvoje morálních a etických zásad.

Novotný rozděluje institucionální rámec České republiky do třech oblastí a jsou jimi:

- **vládní sektor** – tvořený vládou, státní správou a samosprávou,
- **sport organizovaný v rámci sportovních federací** - sdružuje sportovní oddíly, občanská sdružení. Vytváří podmínky pro občana a jeho volnočasové aktivity. Vzniká z důvodu sjednocení sportovně technických podmínek a organizování soutěží.
- **sport organizovaný v rámci olympijského hnutí** - zabezpečuje jednou za dva roky účast na Olympijských hrách. Členy jsou Mezinárodní olympijský výbor a jednotlivé národní olympijské výbory.²³

Hlavní aktéři sportu dle Rektořika

Rektořík rozčleňuje aktéry sportu do čtyřech oblastí (obr 2.4). Jsou jimi:

A. Státní struktura

Nejvýznamnějšími aktéry státní struktury v oblasti sportu jsou na centrální úrovni **vláda** a **parlament**. Parlament je orgánem zákonodárným. Vláda vytváří legislativní podmínky pro rozvoj sportu, zabezpečuje sport na školách, sport pro policii, armádu a také povinnou tělesnou výchovu apod. Hlavními úkoly **MŠMT** jsou:

- zabezpečení finanční podpory sportu ze státního rozpočtu,
- vytváření podmínek pro státní sportovní reprezentaci, talentovanou mládež, sport pro všechny a pro sport zdravotně postižených,

---

²³ NOVOTNÝ (2011)

- vydává antidopingový program,
- uděluje akreditaci vzdělávacím zařízením, zaměřujícím se na sport,
- zřizuje a zabezpečuje činnost rezortních sportovních center,
- kooperace s ministerstvem zdravotnictví, ministerstvem vnitra a ministerstvem zdravotnictví.²⁴

V rámci ministerstva funguje skupina pro podporu sportu a mládeže (odbor sportu). Sport spadá především pod MŠMT, ale některé jeho úseky jsou v kompetenci jiných ministerstev, např. automobilové sporty spadají pod Ministerstvo dopravy ČR, sociální funkce sportu využívá Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR, zdravotní péče a prevence společně s laboratoří antidopingové kontroly jsou v kompetenci Ministerstva zdravotnictví ČR, budování sportovní infrastruktury spadá do rukou Ministerstva pro místní rozvoj ČR. Protože sport není pouze v gesci MŠMT, je velmi důležitá mezirezortní spolupráce.²⁵

Sportovní organizace musí respektovat právní řád, ale neexistuje mezi nimi přímý vztah nadřízenosti a podřízenosti.

A. Spolková struktura

Oblast spolkové struktury je naplňována dobrovolnými sportovními organizacemi, které byly dříve vytvářeny na základě zákona č. 83/1990 Sb, o sdružování občanů ve znění pozdějších předpisů. Dnes jejich činnost upravuje nový občanský zákoník. Jsou to především občanská sdružení, jejichž cílem je dobrovolná činnost v oblasti tělovýchovy. Dalšími formami jsou nestátní neziskové organizace, obchodní společnosti (společnosti s ručením omezeným, akciové společnosti), příspěvkové organizace státu a obcí. Většina takovýchto organizací je sdružena ve vrcholných organizacích, jako je např. Česká unie sportu (dříve Český svaz tělesné výchovy), jež se snaží zajistit optimální podmínky pro sportovní činnost. Sdružuje na 73 národních sportovních svazů, 9029 sportovních klubů a tělovýchovných jednot. Česká unie sportu je členem Českého olympijského výboru a Evropského sdružení nevládních sportovních organizací. Dalším významným orgánem je Všesportovní kolegium, dobrovolné uskupení bez právní subjektivity, jehož hlavním cílem je zastupování společných zájmů jeho jednotlivých členů a

---

²⁴ Zákon č. 115 ze dne 28. února 2001, o podpoře sportu

²⁵ HOBZA, REKTOŘÍK (2006)

snaha o lepší spolupráci mezi členy a orgány státní správy a samosprávy. Jeho členy je 10 střešních organizací (Asociace školských sportovních klubů, Asociace tělovýchovných jednot a sportovních klubů, Krajská asociace Sportu pro všechny, Česká obec sokolská, Český střelecký svaz, ČSTV, Orel, Klub českých turistů, Sdružení sportovních svazů ČR a Autoklub ČR). Páteř spolkové struktury tvoří místní sportovní kluby, kterých je více než 35 000.²⁶

B. Ziskový sektor

V rámci ziskového sektoru působí podnikatelské subjekty a to zejména v těchto oblastech:

- poskytování tělovýchovných a sportovních služeb,
- průvodcovská činnost
- masérské, rekondiční a regenerační služby,
- provozování sportovních a regeneračních zařízení a solárií,
- vodní záchranná služba.

Činnost těchto subjektů je vázána na průkaz způsobilosti (diplom, osvědčení o rekvalifikaci, doklad odborné způsobilosti apod.). Ve sportu se vyskytují všechny formy živností, volné, vázané i koncesované, vymezeny zákonem č. 455/1991 Sb. o živnostenském podnikání ve znění pozdějších předpisů.²⁷

C. Zahraniční struktura

Zahraniční struktura zahrnuje především vztahy s mezinárodními organizacemi a institucemi, primárně vazbu na Evropskou unii (podrobně v kapitole 2.1).

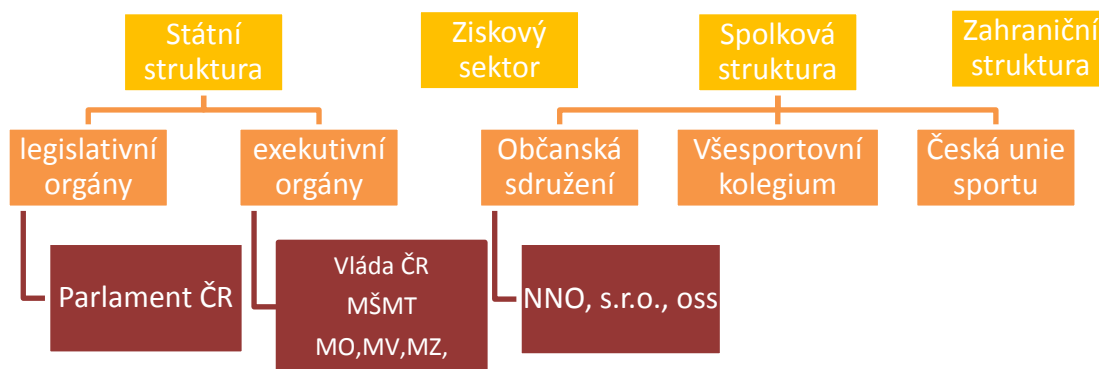
Obrázek 2.4 Institucionální zabezpečení sportu v České republice

---

²⁶ HOBZA, REKTOŘÍK (2006)

²⁷ HOBZA, REKTOŘÍK (2006)

Zdroj: Vlastní zpracování dle Rektořika, (2006)

2.2.4 Nástroje politiky sportu v České republice

V České republice jsou v politice sportu uplatňovány různé nástroje. V této kapitole jsou zdůrazněny legislativní a dokumentační. Organizačním se věnovala kapitola 2.2.3. Následně, v kapitole 3.1 bude pozornost zaměřena na nástroje finanční. Jedním z východisek jsou evropské dokumenty Bílá kniha o sportu a Evropská charta sportu

Na národní úrovni jsou vytvořeny dokumenty především koncepčního rázu. V této oblasti je nejvýznamnějším **Koncepce státní podpory sportu v České republice**, z roku 2011. Je rozdělena do třech tematických okruhů. Vymezuje cíle a priority státní politiky sportu České republiky, detailněji v kapitole 2.2.2. V koncepci je analyzován současný stav sportovního prostředí v České republice, charakterizovány prvky, které jej utvářejí (sport pro všechny, sportovní talent, státní sportovní reprezentace, ekonomické podmínky sportu, spolupráce a harmonizace s Evropskou unií, vzdělání, věda a výzkum, školní tělesná výchova a sport na školách, sportovní lékařství, boj proti dopingu a pořádání sportovních akcí mezinárodního významu).²⁸

Rozsáhlé zaměření Koncepce státní podpory sportu v České republice rozvíjejí a konkretizují dva dokumenty, jejichž obsah reflektuje také rozdělení výdajů na sport ze státního rozpočtu, kapitoly Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy (sport pro všechny a státní sportovní reprezentace). Prvním z těchto dokumentů je **Národní program rozvoje sportu pro všechny**, který byl vytvořen v roce 2000 a jeho cílem je změna společenských a materiálních podmínek ve prospěch sportu pro co největší počet občanů. Je zaměřen na základní okruhy problémů jako změna hodnotové orientace občanů, rozvoj materiálně technické základy a rozšíření nabídky

²⁸ MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY (2014)

tělovýchovných a sportovních programů pro různé skupiny obyvatel. Dokumentem, věnujícím svou pozornost druhému tématu, sportovní reprezentaci, jsou **Zásady komplexního zabezpečení státní sportovní reprezentace včetně výchovy sportovních talentů**. Vznikl v roce 1999 a na základě analýzy tehdejšího sportovního prostředí přináší návrhy a doporučení pro jednotlivé oblasti, příprava sportovních talentů, státní sportovní reprezentace, zabezpečení zdraví a boj proti doping, věda výzkum a vzdělávání. Důraz je kladen nejen na organizační zabezpečení a vytvoření odpovídajících podmínek, ale také na financování.^{29,30}

Základním zákonem, jenž vymezuje sport jako veřejně prospěšnou činnost a stanovuje úkoly státní správy (jednotlivých ministerstev a dalších orgánů státní správy) a municipalit při podpoře sportu, je zákon **115/2001 Sb. o podpoře sportu**, ve znění pozdějších předpisů. Jelikož je sport tvořen mnoha prvky, existuje také celá řada zákonů, které je ovlivňují. Je to především nový občanský zákoník, který řeší např. problematiku spolků (dříve občanská sdružení, upravovaná zákon o sdružování občanů), fyzických a právnických osob, které již existují a mohou vznikat ve sportu atd. Dále to jsou daňové zákony, mající vliv na finanční stránku věci. Loterijní zákon, jehož novelizace v roce 2012 zapříčinila snížení finančních prostředků plynoucích na sport z hazardu.³¹

---

²⁹ MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY (2014)

³⁰ MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY (2014)

³¹ Zákon č. 115 ze dne 28. února 2001, o podpoře sportu

3. Analýza financování sportu na centrální úrovni v České republice a ve vybraných zemích Evropské unie

V této části diplomové práce je pozornost věnována analýze výdajů na sport na centrální úrovni v České republice, Finsku a Francii v letech 2009-2013. Analýza se blíže zaměřuje na koncepci politiky sportu, legislativu a aktéry, jenž financování sportu na centrální úrovni významně ovlivňují. Analýza je zaměřena na výdaje na sport z rozpočtu příslušného ministerstva, v jehož gesci sport je, na jejich strukturu a také na podíl těchto výdajů k celkovým výdajům státního rozpočtu. V kapitole, věnované České republice, je problematika financování sportu pojímá v širších souvislostech, a to z důvodu využívání financování jako jednoho z nástrojů politiky sportu České republiky, který nebyl zmíněn v kapitole 2.2.

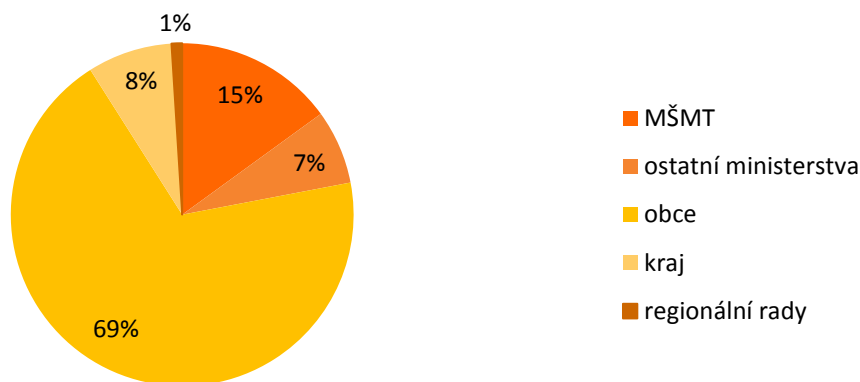
3.1 Financování sportu v České republice

Státní rozpočet České republiky je jedním ze zdrojů finančních prostředků pro sport. Dle grafu 3.1 zaujímá 22% veřejných prostředků, plynoucích do sportu. Hlavním zdrojem finančních prostředků centrální úrovně, je rozpočtová kapitola 333 **Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy**, tvoří 15% veřejných prostředků. Společně s Ministerstvem obrany, Ministerstvem vnitra a kapitolou Všeobecná pokladní správa, tvoří 2% prostředků sportovního klubu (graf 3.2). Státní podpora sportu je omezena možnostmi státního rozpočtu.

Dalším významným zdrojem pro sport jsou rozpočty municipalit. Obce jako nejnižší správní jednotka mají nejbližší k občanským sdružením, avšak v rozpočtu nemají žádnou konkrétní položku na financování sportu. Ze zákona o podpoře sportu vyplývá jejich povinnost vytvořit podmínky pro sport, zabezpečit rozvoj sportu pro všechny, přípravu sportovních talentů, včetně zdravotně postižených občanů, a také zajistit sportovní infrastrukturu (výstavbu, provoz a rekonstrukci sportovních zařízení). Obce, poskytují na sport největší objem prostředků (69%) ze všech veřejných subjektů. V roce 2011 dosahovaly výše 9,9 mld. Kč. Na úrovni kraje, jsou Radou kraje přidělovány dotace, poskytovány příspěvky či dary, vždy pro daný kalendářní rok. Kraj zřizuje orgán zastupitelstva, nejčastěji výbor pro tělovýchovu a sport. Z rozpočtů krajů bylo na sport v roce 2011 poskytnuto 1,7 mld. Kč. Společně

prostředky municipalit zaujímají také výrazné místo ve financování sportovních klubů, tvoří 17% jejich finančních prostředků.

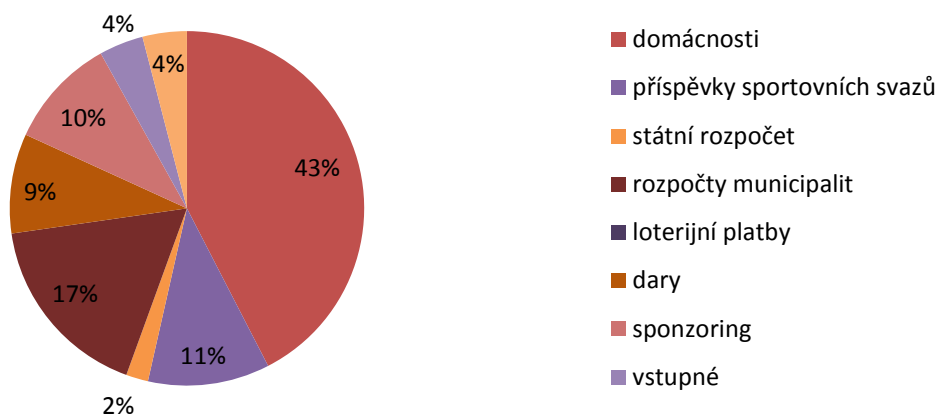
Graf 3.1 Podíl veřejných subjektů na financování sportu v České republice v roce 2011 (v %)

Zdroj: Vlastní zpracování dle Koncepce financování sportu v České republice, (2012)

Největší objem prostředků na sport vynakládá soukromý sektor, především domácnosti (43%). Dále to jsou výnosy z reklamy, dary, příspěvky zastřešujících organizací, výnosy z vlastní činnosti (vstupné na akce, startovné, členské příspěvky apod.). Jejich podíl na financování sportovního klubu zachycuje graf 3.2

Graf 3.2 Struktura finančních zdrojů sportovních klubů v České republice v roce 2011 (v %)

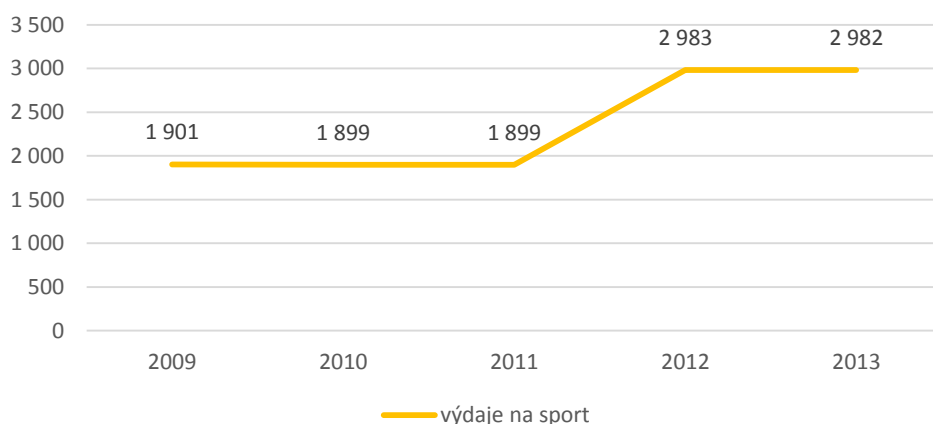

Zdroj: Vlastní zpracování dle Koncepce financování sportu v České republice, (2012)

3.1.2 Financování sportu v České republice na centrální úrovni

Jak již bylo zmíněno, na centrální úrovni plynou prostředky na sport z rozpočtové kapitoly 333. Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy. Dalšími subjekty, které poskytují finanční prostředky na sport, přesněji na státní sportovní reprezentaci, jsou Ministerstvo obrany (kapitola 307) a Ministerstvo vnitra (kapitola 314), jejich výdaje však nejsou předmětem této analýzy a pro dokumentaci jsou součástí přílohy 3. V průměru dosahují výdaje na sport z rozpočtu ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy 2,3 mld. Kč (graf 3.3). Na počátku sledovaného období se pohybovaly ve výši 1,9 mld. Kč. Vysoký nárůst finančních prostředků byl zaznamenán v roce 2012, a to na základě více jak zdvojnásobnění výdajů na sport pro všechny. V současnosti dosahují výdaje Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy na sport téměř 3 mld. Kč.

Graf 3.3 Výdaje na sport ze státního rozpočtu České republiky (kap. 333) v letech 2009-2013 (v mil. Kč)

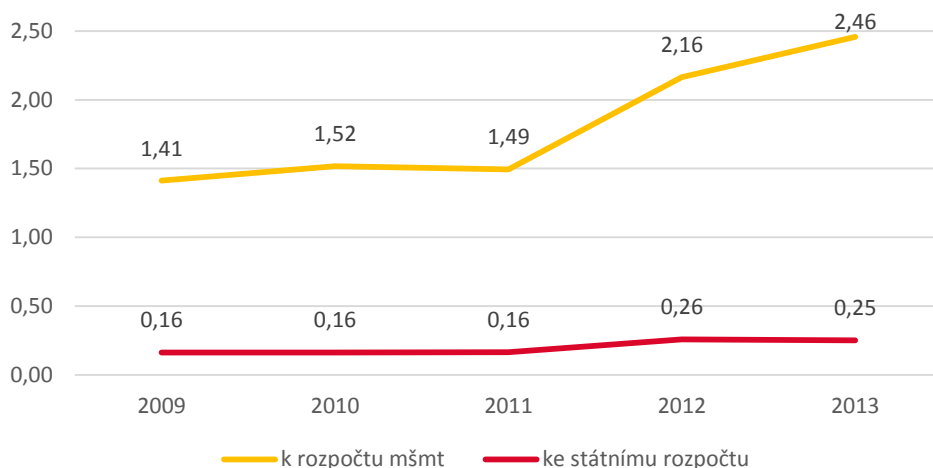

Zdroj: Vlastní zpracování dle kapitoly 333 státního rozpočtu České republiky, (2009-2013)

Podíl těchto výdajů, jak k výdajům rozpočtu Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, tak k výdajům státního rozpočtu, roste (graf 3.4). V průměru za sledované období dosahují výdaje na sport 1,8% výdajů Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, a 0,2% výdajů státního rozpočtu. Na počátku sledovaného období tvořily výdaje na sport 0,16% výdajů státního rozpočtu. Nárůst podílu výdajů na sport ve vztahu ke státnímu rozpočtu v roce 2012 na hodnotu 0,26 je způsoben nejen vyššími výdaji na sport, ale také poklesem výdajů státního rozpočtu. V současnosti tvoří výdaje na sport 0,25 % výdajů státního rozpočtu a 2,46% výdajů

rozpočtu Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy. Vyšší podíl mezi lety 2011-2013 je způsoben již zmiňovaným nárůstem prostředků na sport pro všechny, ale také snížením výdajů Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy v roce 2013 o 16,5 mld. Kč oproti roku předcházejícímu.

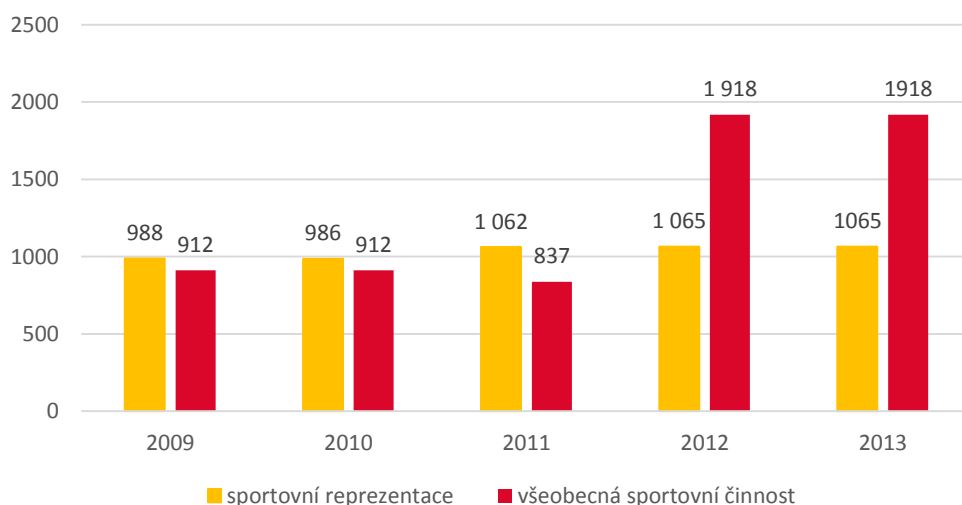
Graf 3.4 Podíl výdajů na sport z centrální úrovně k výdajům MŠMT a výdajům státního rozpočtu České republiky v letech 2009-2013 (v %)

Zdroj: Vlastní zpracování dle kapitoly 333 státního rozpočtu České republiky, (2009-2013)

Výdaje na sport ze státního rozpočtu jsou rozděleny do dvou položek, všeobecná sportovní činnost (sport pro všechny) a státní sportovní reprezentace. Dle grafu 3.5 až do roku 2011 výdaje na sportovní reprezentaci převyšovaly výdaje na všeobecnou sportovní činnost. V roce 2009 se výdaje Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy na státní sportovní reprezentaci pohybovaly ve výši 0,98 mld. Kč. V roce 2011 byly oproti roku 2009 navýšeny o 7% na 1,06 mld. Kč. Od roku 2012 vzrostly jen nepatrně o 0,2% oproti roku předcházejícímu, v současnosti dosahují 1,1 mld. Kč. Mezi lety 2009-2013 byly výdaje na státní sportovní reprezentaci navýšeny o 77 mil. Kč. Výdaje na všeobecnou sportovní činnost se na počátku sledovaného období pohybovaly ve výši 0,91 mld. Kč. Zatímco v roce 2011 byly prostředky na státní sportovní reprezentaci navýšeny, na všeobecnou sportovní činnost poklesly o 9%. Avšak v roce 2012 vzrostly o 56% na 1,9 mld. Kč. V roce 2013 byly výdaje na tuto položku totožné.

Graf 3.5 Výdaje na jednotlivé položky z rozpočtu MŠMT v letech 2009-2013
(v mil. Kč)

Zdroj: Vlastní zpracování dle kapitoly 333 státního rozpočtu České republiky, (2009-2013)

3.2 Politika sportu a jeho financování na centrální úrovni ve Finsku

Ve Finsku se více než 1 milion obyvatel věnuje sportovní činnosti. Ovšem pouze necelých 10% se věnuje organizovaným soutěžím, z toho jen 500-800 sportovců dosahuje prvotřídní úrovně. Z toho vyplývá, že Finsku je značná pozornost věnovaná sportu pro všechny. Funguje zde 7800 sportovních klubů, jenž jsou sdruženy ve 130 sportovních federacích. Významným prvkem sportovního prostředí ve Finsku je dobrovolnictví. Dobrovolnická činnost zde má mnohaletou tradici, v současnosti je zde 500 000 dobrovolníků.

Ve Finsku lze těžko definovat, který z aktérů, podílející se na politice sportu, je nejvýznamnější, jelikož každý má své nezastupitelné místo. Na centrální úrovni plní nejdůležitější roli **Ministerstvo vzdělání a kultury** (odbor sportu), do jehož pravomocí sport spadá. Jeho hlavní úkoly a povinnosti v oblasti sportu jsou definovány v zákoně o sportu z roku 1998 (tzv. **Sports Act**) a jsou jimi řízení, rozvoj a koordinace sportovní politiky, finanční podpora sportu (i poskytování finančních prostředků jiným subjektům), vytváření podmínek pro sportovní aktivity určitých skupin (děti a mládež, senioři a osoby se speciálními potřebami jako jsou např. chronicky nemocní, nezaměstnaní, přistěhovalci atd.), zajištění vhodného prostředí pro vrcholový sport (vláda vnímá jeho důležitost pro národní hospodářství), rozvoj hodnot, které s sebou sport přináší (etika, rovnost, tolerance, multikulturalismus),

kontrola - jako nástroj efektivního řízení, výzkum v oblasti sportu, zajištění bezpečnosti, boj proti násilí ve sportu, prevence dopingu.³²

Ministerstvo jako svůj poradní orgán zřídilo **Národní sportovní radu**. Národní sportovní rada je politickým orgánem a jejím hlavním úkolem je předkládat návrhy a podněty pro další rozvoj sportovního prostředí, spoluvytvářet politiku sportu, spolupracovat s obcemi a regiony, dbát na sportovní vzdělávání, monitorovat vývoj fyzických aktivit, pořádat školení atd.³³

Přístup Finů, a to nejen vládních představitelů, ale také obyvatel, vystihuje „motto“: sport jako součást zdravého životního stylu a politika sportu jako součást sociálního zabezpečení. Vláda si zcela uvědomuje potenciál sportu a to nejen jeho pozitivního vlivu na zdraví člověka, ale také přínos pro národní hospodářství, a proto tomuto tématu věnuje velkou pozornost. Podporuje zapojení všech věkových kategorií. Ve Finsku je sportovní politika pojímána velmi komplexně. Na zajištění kvalitního sportovního prostředí spolupracují jak veřejný sektor, nevládní organizace (sportovní kluby, federace), soukromý sektor, tak i samotní občané.

Hlavním cílem je vytvoření příznivých podmínek pro sport a pohybové aktivity. Pro další rozvoj sportovní kultury ve Finsku je potřeba dosáhnout cílů, stanovených ve vládním usnesení, které je zaměřeno na podporu sportu a fyzických aktivit. Jednotlivými oblastmi jsou:

- děti a mládež mají za svůj přijmout aktivní způsob života. Zaměřeno na zvýšení fyzické aktivity v raném dětství, především ve školách a jiných vzdělávacích institucích.
- udržení aktivního života i po osamostatnění se (vojenská služba, založení rodiny, studium, přechod k pracovnímu životu), odpovědnost přebírají vysoké školy a jiné vzdělávací instituce
- dostatečná angažovanost lidí v produktivním věku (přebírání osobní zodpovědnosti). Důležité je nastolení rovnováhy mezi pracovním životem a volným časem. Vytváření příznivých podmínek pro nestátní organizace a jejich aktivity.

---

³² MINISTRY OF EDUCATION, FINLAND (2009)

³³ NÁRODNÍ SPORTOVNÍ RADA (2014)

- udržet u stárnoucí populace schopnost samostatného života, intelektuální vitalitu, fyzické schopnosti, sociální začlenění. Podpora fyzických aktivit v blízkosti jejich domova.
- spolupráce napříč odvětvími a kooperace jednotlivých správních úrovní
- sport jako základní služba pro vytvoření dobrých životních podmínek. Důležitá role obcí, nutno zahrnout do strategických dokumentů (komplexní pohled na sport).
- silná role nevládních organizací jako organizátorů, rozšiřování jejich aktivit a růst profesionality.
- zvyšování znalostí a kompetencí jednotlivých profesních skupin (růst odborného vzdělání), potřeba rozvoje vzdělávání, sociální a zdravotní péče v oblasti sportu.
- udržet narůstající počet lidí, provozující sport díky jeho přínosu pro zdraví
- silná a jasná role vlády v oblasti vrcholového sportu.
- cílená opatření pro skupiny se speciálními potřebami – podpora společné sportovní kultury pro každého.
- definování ukazatelů pro monitorování a hodnocení účinnosti a účelnosti.³⁴

Důležitou roli hraje také loterijní společnost **Veikkaus**. Ne, že by se podílela na tvorbě či koordinaci politiky sportu, je však nezastupitelná z pohledu financování. Tato loterijní společnost je ve vlastnictví státu (resp. Ministerstva školství a kultury). Řídí se zákonem č.1047/2001 Sb. o loteriích. Na základě tohoto zákona má také výhradní právo provozovat loterie a sázky. Historie této společnosti spadá až do 40. let 20. století. Výnosy Veikkaus jsou příjmy Ministerstva, tvoří až 8 % jeho rozpočtu. Ministerstvo tyto finance rozděluje na umění, sport, vědu a práci s mládeží. Loterijní hry jsou ve Finsku velmi populární a právě díky tomu každý den tato společnost „investuje“ do obyvatel Finska 1,4 mil. €. Obrát se v roce 2013 pohyboval okolo 1,9 mld. €, zisk činil 506 mil. €. ³⁵

---

³⁴ MINISTRY OF EDUCATION, FINLAND (2009)

³⁵ VEIKKAUS (2014)

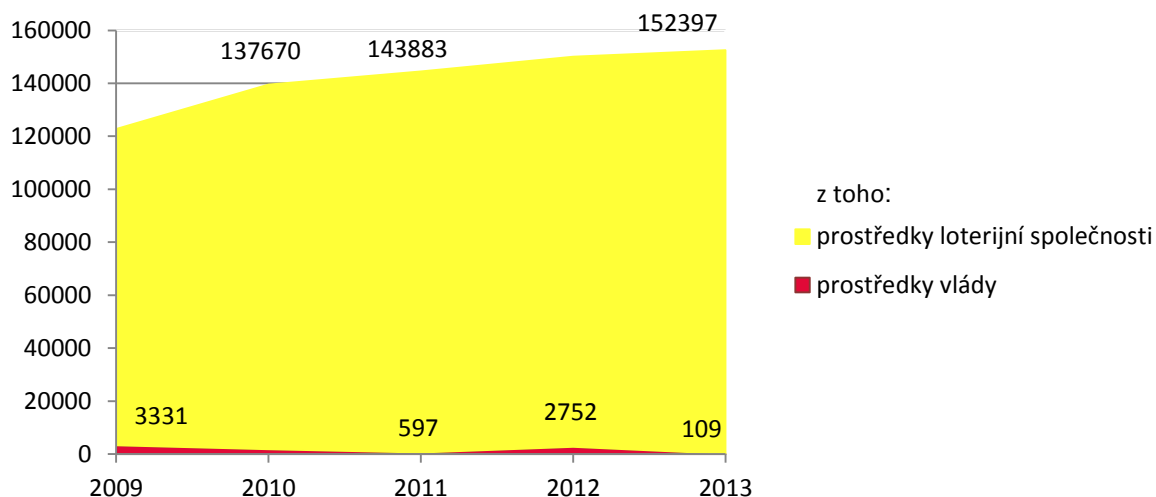
3.2.1 Financování sportu ve Finsku na centrální úrovni

Finanční prostředky státního rozpočtu, poskytované na sport, jsou součástí rozpočtové kapitoly č. 29. Ministerstva kultury a vzdělání. Jsou dvojího charakteru:

- přímé vládní prostředky,
- prostředky loterijní společnosti Veikkaus.

Přímé vládní prostředky tvoří pouze zlomek výdajů na sport a jsou využity k financování národních sportovních tréninkových středisek a to na základě všeobecného vzdělávacího zákona č. 632/1998Sb. Nejvyšší úrovně 3,3 mil. € dosahovaly v roce 2009 a tehdy tvořily 2,8% celkových výdajů na sport ze státního rozpočtu (graf 3.6). Naopak v roce 2013 to bylo pouhých 0,07% výdajů na sport ze státního rozpočtu. Průměrně tvoří přímé vládní prostředky 1,3% výdajů na sport ze státního rozpočtu Finska. Jelikož vlastníkem loterijní společnosti je Ministerstvo kultury a vzdělání a její výnosy plynou do státního rozpočtu, považujeme tyto prostředky za finance centrální úrovně.

Graf. 3.6 Výdaje na sport ze státního rozpočtu Finska v letech 2009-2013 (v tis.€)

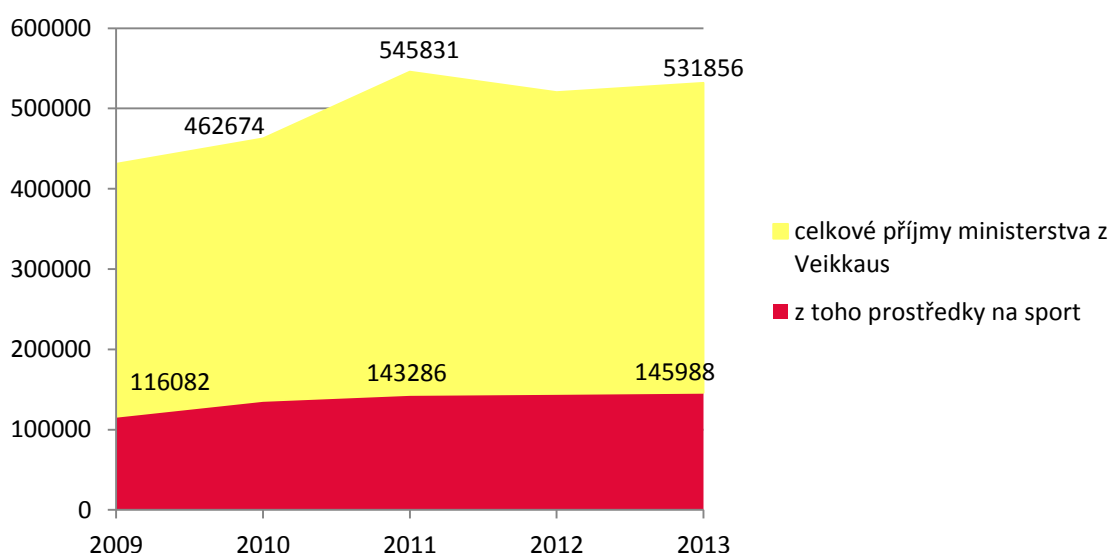
Zdroj: Vlastní zpracování dle kapitoly 29 státního rozpočtu Finska, (2009-2013)

Z grafu 3.6 je zřejmý neustálý nárůst finančních prostředků, plynoucích na sport ze státního rozpočtu. Na počátku sledovaného období, v roce 2009, byla celková výše těchto prostředků 119 mil. €, za dobu pěti byly tyto prostředky navýšeny o 33 mil. € na 152,4 mil. €. Zatímco výdaje na sport, plynoucí z výnosů loterijní společnosti,

konstantně rostou, přímé výdaje vlády výrazně kolísají. Velký propad byl zaznamenán v roce 2011 a 2013.

Jak již bylo zmíněno, prostředky loterijní společnosti Veikkaus nejsou využívány pouze k financování sportu. Průměrné příjmy Ministerstva kultury a vzdělání z loterijní společnosti Veikkaus jsou 498,3 mil. €. Nejvyšší byly v roce 2011 (545 mil. €), od toho roku se stabilně pohybují nad 500 mil. €. Jakou část těchto příjmů tvoří výdaje na sport, znázorňuje graf 3.7. Po celé sledované období výdaje na sport rostou. Mezi lety 2009-2013 tvořily výdaje na sport 20% prostředků, plynoucích z loterijní společnosti. Jediný výkyv byl zaznamenán v roce 2010, kdy výdaje na sport tvořily 30% prostředků, poskytovaných loterijní společností.

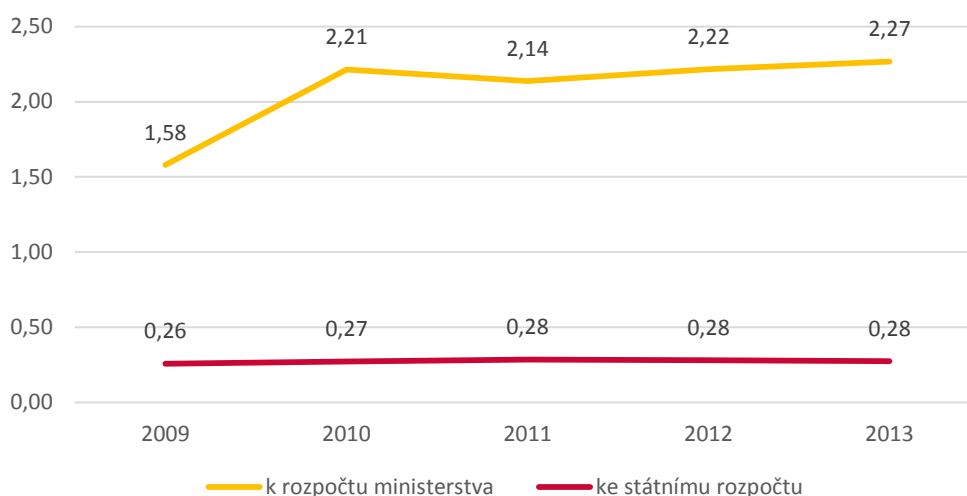
Graf 3.7 Celkové příjmy Ministerstva kultury a vzdělání ve Finsku z Veikkaus (v tis.€)

Zdroj: Vlastní zpracování dle kapitoly 29 státního rozpočtu Finska, (2009-2013)

Výdaje na sport tvoří v průměru 2,1% výdajů Ministerstva kultury a školství. Nejvyšší úroveň (2,27%) dosáhly v roce 2013, naopak nejnižší (1,58%) v roce 2009. Důvodem výraznějšího růstu v roce 2010 je pokles výdajů ministerstva a nárůst finančních prostředků na sport. Samozřejmě ve vazbě na státní rozpočet jako celek dosahují nižších hodnot, avšak ve sledovaném období jsou tyto výdaje konstantní, pohybují se v rozmezí 0,26-0,28% výdajů státního rozpočtu.

Graf 3.8 Podíl výdajů na sport z centrální úrovně k výdajům Ministerstva kultury a vzdělání a výdajům státního rozpočtu Finska (v %)

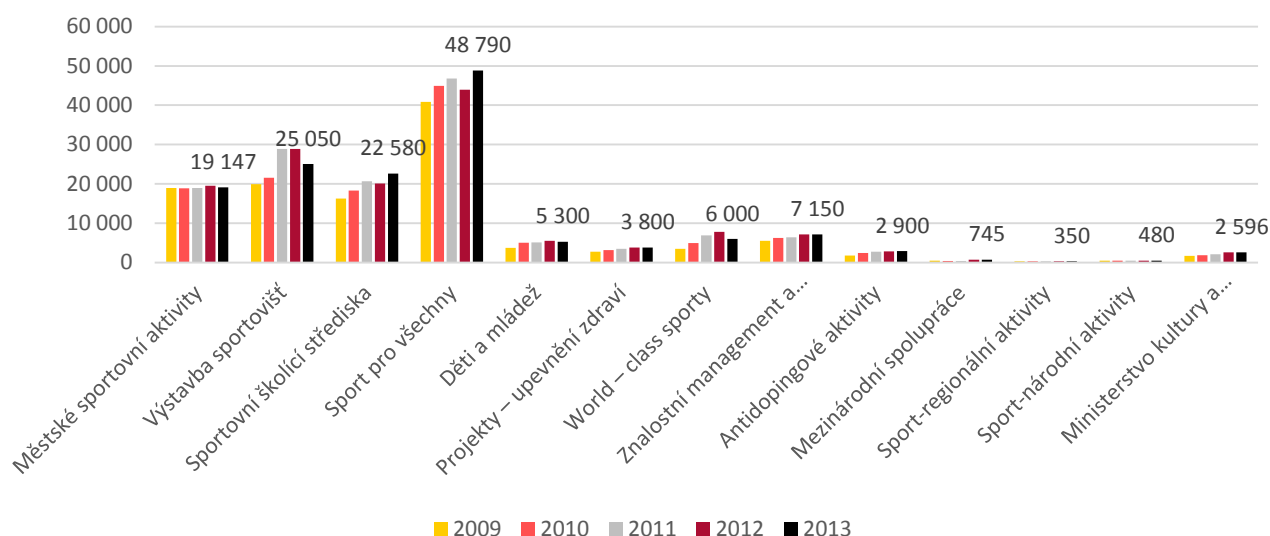

Zdroj: Vlastní zpracování dle kapitoly 29 státního rozpočtu Finska, (2009-2013)

Finanční prostředky plynoucí z loterijní společnosti jsou v rámci rozpočtu ministerstva dále strukturovány a rozděleny podle účelu (městské sportovní aktivity, výstavba sportovišť, sportovní školící střediska, sport pro všechny, děti a mládež, projekty na upevnění zdraví prostřednictvím sportu, world-class sporty, znalostní management a znalostní základna, antidopingové aktivity, integrace přistěhovalců prostřednictvím sportu, mezinárodní spolupráce, sport – regionální aktivity, sport – národní aktivity, Ministerstvo kultury a vzdělání).

U většiny položek, které jsou z finského státního rozpočtu financovány, byl mezi lety 2009 až 2013 zaznamenán nárůst poskytovaných finančních prostředků. Výjimku tvoří pouze položka sport-regionální aktivity, pro níž je každoročně určeno 350 tis. €. Je to také oblast (v rámci rozdělení výdajů na sport), na kterou je ze státního rozpočtu poskytováno nejméně finančních prostředků. Nejvyšší prostředky jsou za sledované období poskytovány na sport pro všechny. V roce 2013 dosáhly výše 48,8 mil. €. V průměru tvoří tato položka 33,4 % výdajů na sport (bez přímých výdajů vlády). Dalšími významnými položkami, co do objemu poskytovaných prostředků, jsou městské sportovní aktivity, výstavba sportovišť a sportovní školící střediska. Každá z těchto položek zaujímá alespoň 15% výdajů na sport (bez přímých výdajů vlády).

Graf 3.9 Výdaje státního rozpočtu Finska na jednotlivé položky v letech 2009-2013 (v tis.€)

Zdroj: Vlastní zpracování dle kapitoly 29 státního rozpočtu Finska, (2009-2013)

3.3 Politika sportu a jeho financování na centrální úrovni ve Francii

Ve Francii se sportu věnuje až 34 mil. obyvatel, sdružených v 260 tis. sportovních asociacích, které jsou členy federací. Funguje zde více jak 60 tis. škol, zaměřených na sportovní a pohybové aktivity. Nechybí ani angažovanost dobrovolníků, která se řadí k nejvyšším v Evropě (2-3 mil. dobrovolníků, 4,3 dobrovolníka na 100 obyvatel). Všechny tyto údaje poukazují na vysokou úroveň sportu (resp. politiky sportu).

Politika sportu ve Francii se začala formovat v 70. letech minulého století. V současnosti je v gesci **Ministerstva sportu** (přesněji Ministerstva sportu, mládeže, populárního vzdělávání a společenského života). V rámci ministerstva funguje sekretariát sportu a oddělení sportu. Jeho hlavní úkoly jsou vytváření koncepce sportovní politiky, tvorba legislativy (právní úprava sportu), podpora vrcholového sportu (reprezentace státu prostřednictvím sportu, pořádání velkých sportovních akcí), rozvoj sportu pro všechny, zajištění sportovní infrastruktury (koordinace činnosti sportovních center), dohled nad sportovními federacemi, poskytování vzdělávání v oblasti sportu (vydávání certifikátů, pořádání kurzů).³⁶

³⁶ Zákon č. 2004-1343 z roku 2004, Code du Sport

Existence samostatného ministerstva, které se této problematice věnuje, je dalším důkazem propracovanosti celého systému. Je však potřeba podotknout, že francouzská vláda se skládá z více jak třiceti ministerstev. Sportovní prostředí ve Francii se řídí **sportovním zákoníkem** (Code du sport), platným od roku 2006. Jeho vznik byl důležitý nejen kvůli sjednocení a přehlednosti legislativy týkající se sportu, ale také z důvodu upřesnění nejasných pojmů. Zákoník je tvořen čtyřmi knihami, věnující se organizaci pohybových a sportovních aktivit (veřejné orgány, zájmová sdružení, sportovní federace, soukromé firmy, profesionální liga), účastníkům sportu (vzdělávání, zdraví a sport, boj proti doping), sportovní činnost (sportovní vybavení, pořádání akcí), a financování sportu.³⁷

Sport je Francouzi vnímán v různých rovinách. Důležitá je jeho úloha ve vzdělávací a sociální oblasti. Nesporný je jeho vliv na zdraví jedince. Dále zajištění jednoty mezi jednotlivými formami sportu a také solidarita mezi amatérským a profesionálním sportem.

Politika sportu je rozdělena čtyřech oblastí:

- sport pro všechny,
- organizace vrcholového sportu (Francie jako významný sportovní národ),
- prevence prostřednictvím sportu (boj proti doping, násilí, rasismu),
- rozvoj zaměstnanosti v oblasti sportu.³⁸

Ministerstvo zřídilo v roce 2006 veřejnou instituci, připívající k rozvoji sportu ve Francii, **Národní fond pro rozvoj sportu**. Jeho členy jsou jak zástupci státu, sportovního hnutí, tak místních sportovních komunit. Z fondu jsou každoročně poskytovány granty na projekty. Hlavním příjmem fondu jsou daně, ať už z provozování loterijských her či prodeje televizních práv. Vedení fondu má tři prioritní oblasti zájmu, rozvoj sportu pro všechny, podpora mezinárodních sportovních událostí a podpora sportovního zázemí (vybavení, činnost zařízení). V roce 2014 je velká pozornost věnována projektům, které jsou zaměřeny na zvýšení zaměstnanosti ve sportu.³⁹

---

³⁷ Zákon č. 2004-1343 z roku 2004, Code du Sport

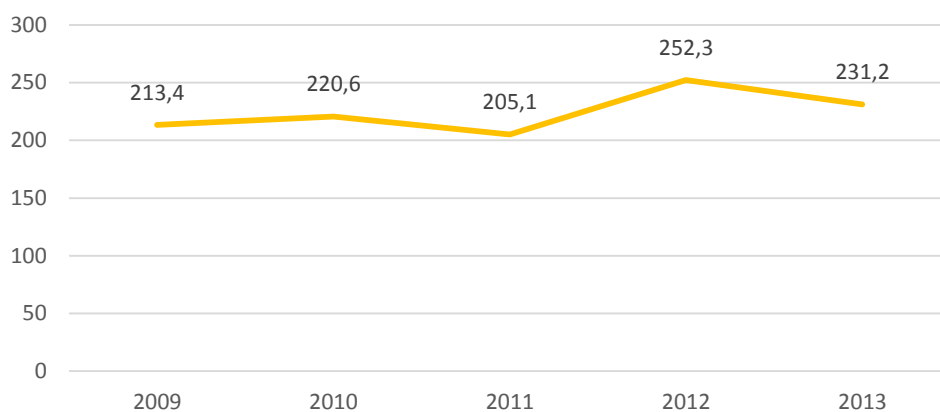
³⁸ MINISTERSTVO SPORTU (2014)

³⁹ NÁRODNÍ FOND PRO ROZVOJ SPORTU (2014)

3.3.1 Financování sportu ve Francii na centrální úrovni

Financování sportu ve Francii ze státního rozpočtu je uskutečňováno prostřednictvím sekce A, kapitoly Sport, mládež a společenský život. Graf 3.10 znázorňuje výši poskytovaných prostředků na sport ze státního rozpočtu v letech 2009-2013, průměrně se pohybují ve výši 224, 5 mil. €. V roce 2012 dosahovaly prostředky nejvyšší úrovně 252 mil. €. Výraznější pokles v roce 2011 je způsoben snahou snížit zadlužení Francie prostřednictvím snižování veřejných výdajů obecně, tudíž i výdajů na sport.

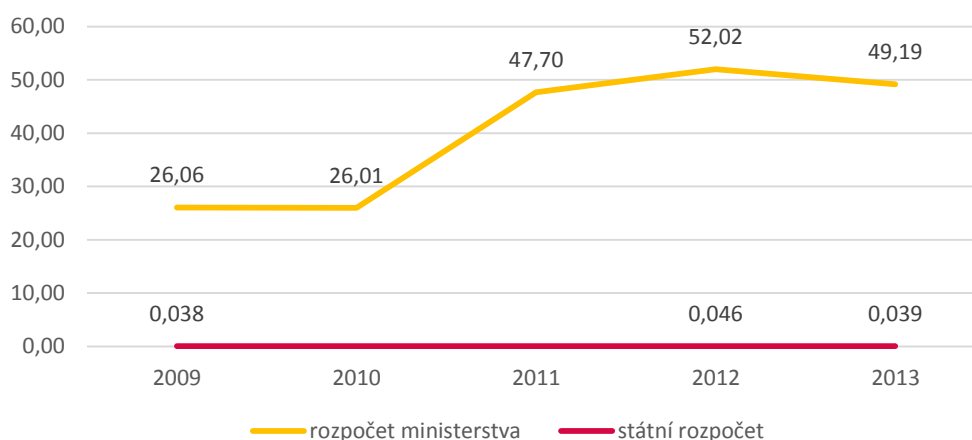
Graf 3.10 Výdaje na sport ze státního rozpočtu Francie v letech 2009-2013(v mil. €)

Zdroj: Vlastní zpracování dle Sekce A státního rozpočtu Francie, (2009-2013)

Během sledovaného období tvořily výdaje na sport 40,2% výdajů Ministerstva sportu, mládeže, populárního vzdělávání a společenského života. V roce 2013 se pohybovaly na úrovni 49,2%. Nárůst podílu v roce 2011, jenž je patrný z grafu 3.11, není způsoben skokovým nárůstem výdajů na sport, nýbrž poklesem výdajů rozpočtové kapitoly tohoto ministerstva téměř na polovinu. Výdaje na sport zaujímají v rámci celkových výdajů státního rozpočtu Francie pouze 0,04%. Nejvyššího podílu dosahovaly v roce 2012 (0,046%). Hlavní příčinou takto nízkého podílu, je jednak velikost státního rozpočtu Francie (v roce 2013 dosahoval 590,6 mld. €) a také existence dalšího zdroje finančních prostředků pro sport, kterým je Národní fond pro rozvoj sportu, a není v tomto zahrnut.

Graf 3.11 Podíl výdajů na sport k výdajům ministerstva sportu a státnímu rozpočtu Francie v letech 2009-2013 (v %)

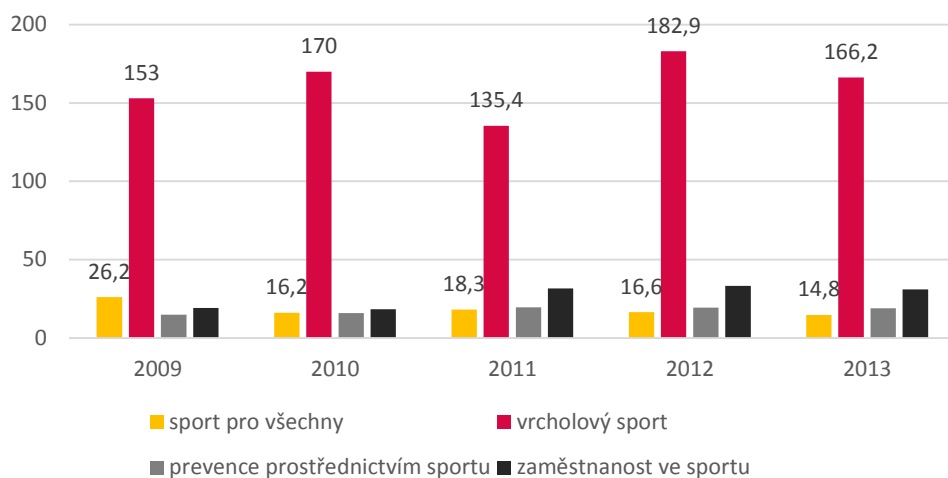

Zdroj: Vlastní zpracování dle sekce A státního rozpočtu Francie, (2009-2013)

Finanční prostředky na sport, poskytované ministerstvem sportu, jsou rozděleny do čtyřech oblastí (sport pro všechny, vrcholový sport, prevence prostřednictvím sportu a zaměstnanost ve sportu) dle politiky sportu Francie. Graf 3.12 znázorňuje, jak se měnila výše výdajů na zmiňované položky mezi lety 2009-2013. Zatímco výdaje na vrcholový sport, prevenci a zvýšení zaměstnanosti ve sportu vzrostly, výdaje na sport pro všechny klesly o více než 40% (z 26,2 na 14,8 mil. €). V roce 2009 tvořily výdaje na sport pro všechny 12,3% výdajů na sport ze státního rozpočtu, v roce 2013 už to bylo pouze 6,4%. Nejvyšší objem (průměrně až 70%) prostředků je poskytován na vrcholový sport, v roce 2012 činila výše těchto prostředků až 183 mil. €. Výdaje na vrcholový sport kopírují trend celkových výdajů na sport ze státního rozpočtu (graf 3.10). Položky prevence prostřednictvím sportu a zaměstnanost ve sportu průměrně zaujímají 17,7% výdajů na sport.

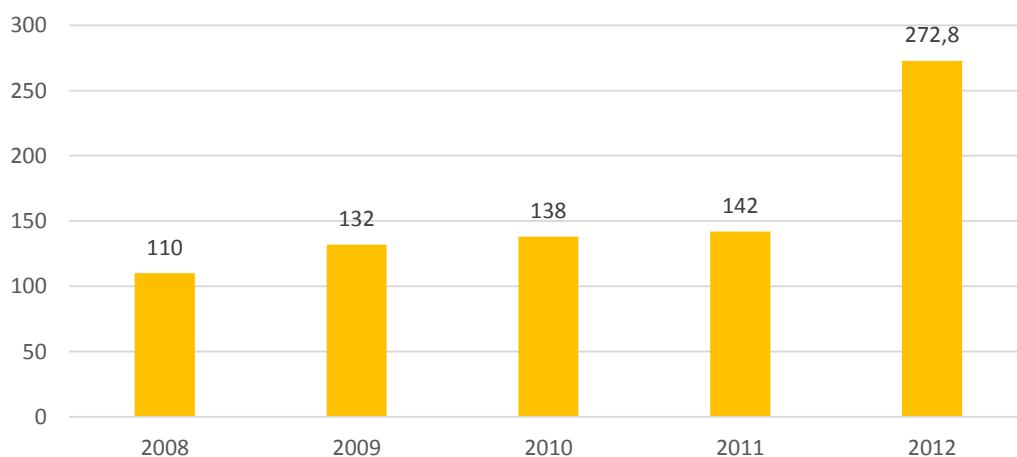
Graf 3.12 Výdaje státního rozpočtu Francie na sport dle jednotlivých položek v letech 2009-2013 (v mil. €)

Zdroj: Vlastní zpracování dle sekce A státního rozpočtu Francie, (2009-2013)

Druhým významným zdrojem finančních prostředků plynoucích do sportu je Národní fond pro rozvoj sportu. Můžeme ho považovat za prvek centrální úrovně, neboť je zřízen ministerstvem, avšak nefiguruje bezprostředně v rozpočtu ministerstva a tudíž nebude součástí komparace, prováděné v kapitole 4. Pro nedostatek údajů je časová řada posunuta o jeden rok (2008-2012).

Graf. 3.13 Finanční prostředky poskytované Národním fondem pro rozvoj sportu v letech 2008-2012 ve Francii (v mil. €)

Zdroj: Vlastní zpracování dle zpráv Národního fondu pro rozvoj sportu v letech, (2008-2012)

Hlavním příjmem tohoto fondu jsou daně, ať již z vysílacích práv či provozu loterijních společností. Finanční prostředky, poskytované tímto fondem neustále rostou (graf 3.11). V roce 2012 bylo z toho fondu rozděleno na jednotlivé projekty více jak 272,8 mil. €. Strukturu prostředku znázorňuje graf 3.12. 66% prostředků je určeno sportovním sdružením (44% na projekty, 22% na provoz, údržbu či rekonstrukci sportovních zařízení). Nemalá část finančních prostředků je poskytována na projekty, určené mládeži (15%) a také na zvýšení zaměstnanosti ve sportu (8%).

Graf. 3.14 Využití finančních prostředků Národního fondu pro rozvoj sportu ve Francii v roce 2012 (%)

Zdroj: Vlastní zpracování dle zprávy Národního fondu pro rozvoj sportu z roku, (2012)

4. Porovnání přístupů k financování sportu v České republice a vybraných zemích Evropské unie

Na základě analýzy financování sportu na centrální úrovni, provedené v kapitole 3. bude provedeno porovnání zemí v letech 2009-2013. Pro komparaci byla zvolena kritéria:

- přístup států ke sportu dle koncepce, aktérů a legislativy,
- výdaje na sport ze státního rozpočtu a položku sport pro všechny,
- výdaje na sport dle mezinárodní klasifikace COFOG.

Aby bylo možné provést srovnání, byly výdaje státního rozpočtu České republiky přepočteny na eura dle kurzovního lístku České národní banky pro daný rok.

4.1 Srovnání přístupu České republiky, Finska a Francie ke sportu

Dle socioekonomických ukazatelů (příloha 4) jsou tyto tři státy, Česká republika, Finsko a Francie, zcela odlišné. Ovšem, srovnání institucí, legislativy a jednotlivých priorit politiky sportu (tabulka 4.1), na první pohled až tak odlišně nepůsobí. V České republice i Finsku je sport v gesci ministerstva, jehož hlavním zaměřením je vzdělání. I přes složitost názvu francouzského ministerstva, je jeho prioritní oblastí zájmů sport. Hlavní činnosti a kompetence ministerstev jsou obdobné.

V každém z těchto států existuje zákon, jenž upravuje oblast sportu. Avšak rozdílnost mezi českým a dvě zbylými je markantní. Český zákon o podpoře sportu není zdaleka tak rozsáhlý a především komplexní, zcela zde chybí část věnovaná financování, což je považováno za jednu z hlavních příčin nedostatku finančních prostředků pro sport. Tento problém se odráží i v prioritách, které si Česká republika stanovila. Jednou z nich je financování sportu a vytvoření legislativně právního prostředí pro sport. Další oblastí, která není v českém zákoně zcela podchycena, je organizace sportu. Zákon je zaměřen pouze na činnost státní správy a municipalit. Jak ve Finsku, tak ve Francii je v zákoně vymezena činnost a kompetence jednotlivých subjektů, které se na sportu podílejí (jak státní správa, obce, tak sportovní federace, sportovní kluby atd.), a velký důraz je kladen na jejich spolupráci. Což chybí nejen v českém zákoně, ale především v každodenní realitě. Všechny tyto

státy se shodně zaměřují na sport pro všechny a vrcholový sport, avšak každý z nich v různé míře (detailněji v kapitole 4.2).

Tab. 4.1 Základní prvky politiky sportu v České republice, Finsku a Francii

	Česká republika	Finsko	Francie
institute	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy	Ministerstvo kultury a vzdělání	Ministerstva sportu, mládeže, populárního vzdělávání a společenského života
legislativa	Zákon o podpoře sportu	Sports Act	Code du sport
priority (oblasti)	-ucelený systém talentované mládeže a státní sportovní reprezentace, -všeobecná sportovní činnost a dobrovolnictví ve sportu, -sportovní infrastruktura, systémová údržba, provoz a investiční podpora, -financování sportovního prostředí a legislativně právní prostředí.	- sport pro všechny - organizace sportu - zvyšování znalostí a kompetencí	- sport pro všechny, - organizace vrcholového sportu - prevence prostřednictvím sportu - rozvoj zaměstnanosti v oblasti sportu

Zdroj: Vlastní zpracování dle Code du Sport, Ministry of Education Finland, Koncepce podpory sportu v České republice, (2004, 2009, 2012)

4.2 Srovnání výdajů na sport ze státního rozpočtu v České republice, Finsku a Francii

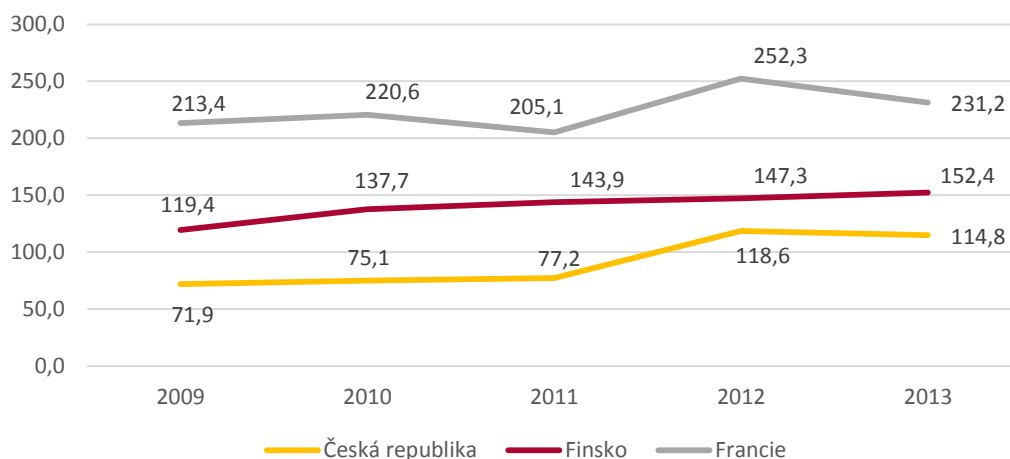
Porovnání je zaměřeno na:

- celkové výdaje na sport z rozpočtu příslušného ministerstva,
- výdaje na sport na jednoho obyvatele,
- výdaje na sport ze státního rozpočtu ve vztahu k HDP.

Ve sledovaném období byl u všech států zaznamenán nárůst finančních prostředků, plynoucích na sport ze státního rozpočtu. Největší procentuální navýšení bylo zaregistrováno v České republice, rozdíl mezi rokem 2009 a 2013 činil 37%. Nejmenší nárůst prostředků byl ve Francii, pouze 8%, avšak z grafu 4.1 je patrné razantní navýšení výdajů na sport v roce 2012 na 252,3 mil. €, o rok později tyto

prostředky opět poklesly, na úroveň 231,2 mil. €. I přesto je Francie státem, který poskytuje objemově největší prostředky na sport z centrální úrovně. V roce 2013 to bylo 231,2 mil. €, Zmiňované skokové navýšení můžeme zaznamenat ve stejném roce také v České republice, ovšem v roce 2013 se výdaje na sport pohybovaly ve stejné výši jako v roce 2012.⁴⁰ Zatímco u dvou zmiňovaných států se setkáváme s výkyvy ve financování sportu ze státního rozpočtu, ve Finsku je od roku 2010 stabilní tempo růstu těchto prostředků, každoročně o 5%, na konci sledovaného období činily výdaje na sport 152,4 mil. €. Největší rozdíl mezi vynaloženými prostředky na sport byl v roce 2010 mezi Českou republikou a Francií. Tento rozdíl činil 145,5 mil. €. Nejmenší rozdíl, 28,7 mil. €, byl v roce 2012 mezi Českou republikou a Finskem.

Graf 4.1 Výdaje na sport z rozpočtů příslušných ministerstev v České republice, Finsku a Francii v letech 2009-2013 (v mil. €)

Zdroj: Vlastní zpracování dle státních rozpočtů České republika, Finska, Francie, (2009-2013)

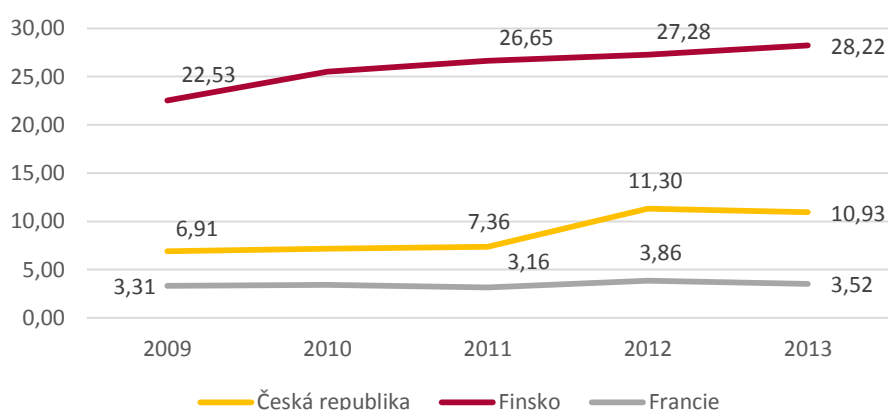
Odlišný pohled na srovnání výdajů na sport ze státního rozpočtu přináší graf 4.2, kde jsou tyto výdaje přepočteny na jednoho obyvatele. Dle tohoto kritéria se Francie se svými průměrnými výdaji 3,5 € na obyvatele propadá i za Českou republiku, která poskytuje na sport z rozpočtu Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy průměrně 8,7 € na obyvatele. Pádným argumentem, vysvětlující tento rozdíl, je velký počet obyvatel (65,6 mil.), jenž ve Francii žije. Otázkou je, do jaké míry je patřičný, neboť výdaje na sport pro všechny, zahrnující širší veřejnost,

⁴⁰ Rozdíl, který je mezi lety 2012-2013 patrný v grafu 4.2, je způsoben rozdílným kurzem při přepočtu na eura. Z grafu 3.1 je zřejmá stejná výše těchto prostředků.

neustále klesají. V roce 2013 tvořily pouze 6,4% výdajů na sport ze státního rozpočtu Francie. Absolutně nejnižší výdaje 3,16 € poskytla Francie v roce 2011. Nejvyšší výdaje na obyvatele po celé sledované období poskytuje Finsko, ze státního rozpočtu vynakládá na sport průměrně 26 € na obyvatele, což je 7,5 násobek výdajů na obyvatele ve Francii.

Srovnání výdajů státního rozpočtu na sport, přepočtených na jednoho obyvatele, s údaji o úrovni veřejného financování v kapitole 2.1.4, potvrzuje důležitou roli municipalit ve financování sportu z veřejných zdrojů. Největší rozdíl je patrný ve Francii, která má nejvyšší úroveň veřejného financování (155 € na obyvatele), přitom ze státního rozpočtu (resp. rozpočtu příslušného ministerstva) průměrně poskytuje na sport 3,5 € na obyvatele. Finsko zcela odpovídá průměru, který byl zmíněn na počátku kapitoly. Výdaje na sport ze státního rozpočtu tvoří 37 % veřejných zdrojů.

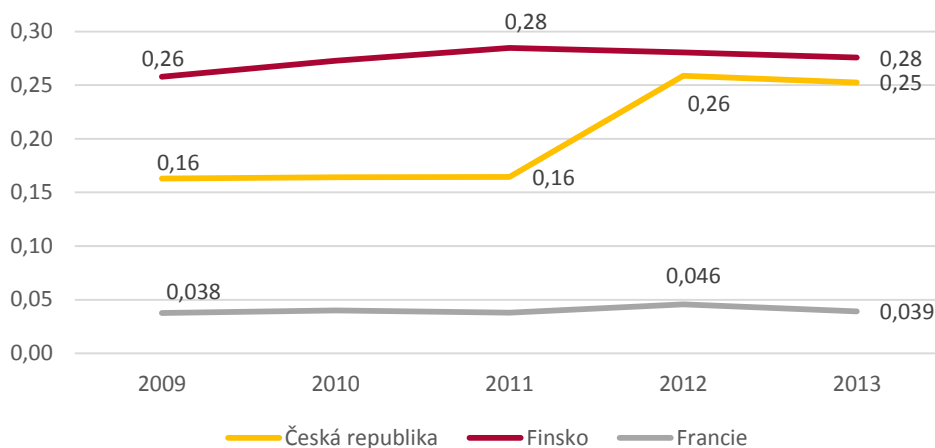
Graf 4.2 Výdaje na sport z rozpočtů příslušných ministerstev v České republice, Finsku a Francii na obyvatele v letech 2009-2013 (v €)

Zdroj: Vlastní zpracování dle státních rozpočtů České republika, Finska, Francie, (2009-2013)

Dalším sledovaným kritériem je podíl výdajů na sport na centrální úrovni k výdajům státního rozpočtu (graf 4.3). Ve Finsku je tento podíl dlouhodobě nad úrovní 0,20%. Rostoucí trend je způsoben rychlejším růstem výdajů na sport (o 1,2%) oproti růstu výdajů státního rozpočtu. V České republice hranice 0,2% byla překročena v roce 2012. V průměru však této hodnoty dosahuje po celé sledované období. Ve Francii tvoří výdaje Ministerstva sportu na sport, pouze 0,04% výdajů státního rozpočtu, což je způsobeno především objemem výdajů státního rozpočtu (ten byl v roce 10x větší než státní rozpočet České republiky).

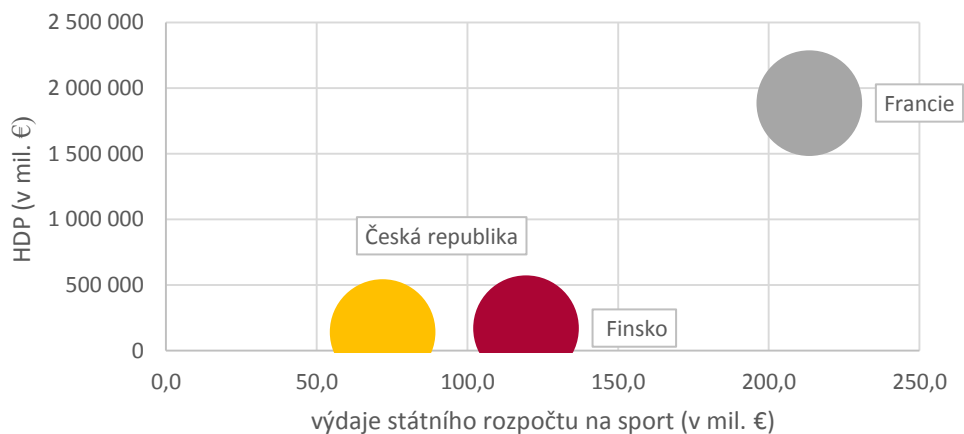
Graf. 4.3 Podíl výdajů na sport k výdajům státního rozpočtu v České republice, Finsku a Francii v letech 2009-2013 (v %)

Zdroj: Vlastní zpracování dle státních rozpočtů České republika, Finska, Francie, (2009-2013)

V grafech 4.4 a 4.5 je pozornost zaměřena na vazbu mezi výdaji na sport ze státního rozpočtu a HDP.

Graf 4.4 Vztah výdajů na sport ze státního rozpočtu a HDP v roce 2009

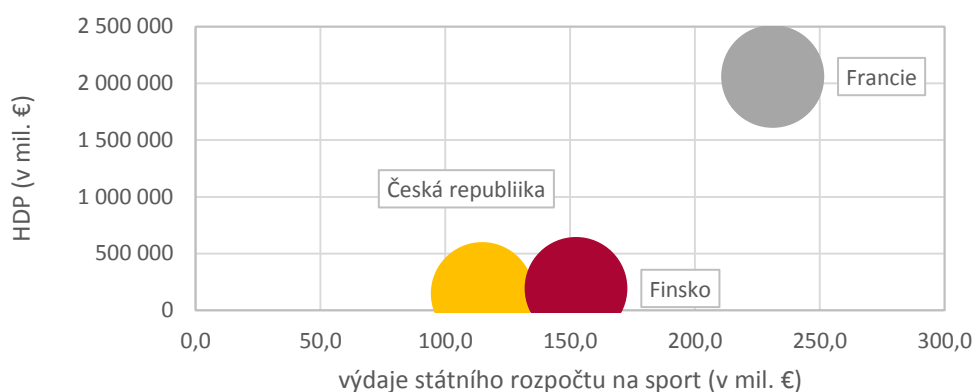

Zdroj: Vlastní zpracování dle státních rozpočtů České republiky, Finska, Francie a Eurostatu, (2009)

V roce 2009 tvořily výdaje na sport ze státního rozpočtu České republiky 0,05% HDP. Ve Francii 0,011% HDP. Ve Finsku byl tento podíl nejvyšší, dosahoval úrovně 0,069% HDP. V roce 2013 byl oproti roku 2009 zaznamenán nárůst podílu výdajů na sport ze státního rozpočtu k HDP. Podíl výdajů na sport ve vztahu k HDP v České

republiky byla 0,076% a přiblížil se této hodnotě ve Finsku, kde výdaje na sport ze státního rozpočtu tvořily 0,078% HDP. Ve Francii byl nárůst pouze o tisíce procenta.

Graf 4.5 Vztah výdajů na sport ze státního rozpočtu a HDP v roce 2013

Zdroj: Vlastní zpracování dle státních rozpočtů České republiky, Finska, Francie, a Eurostatu, (2013)

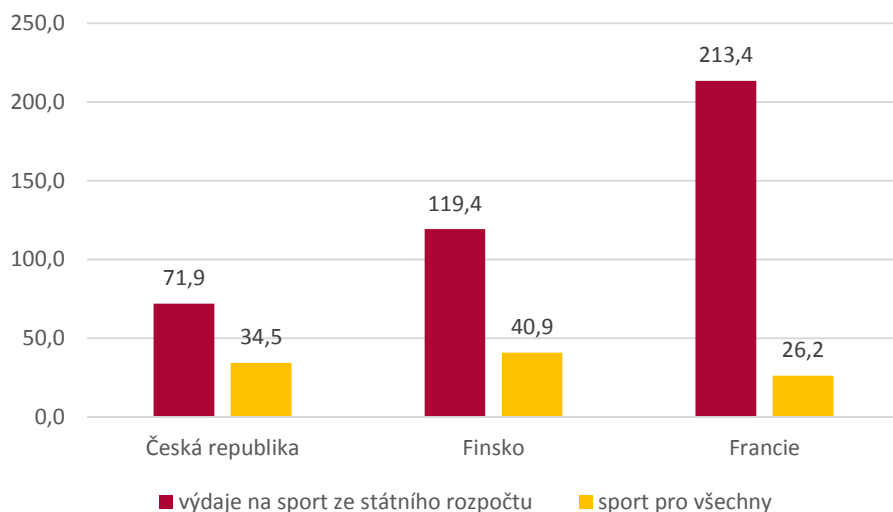
4.2.1 Srovnání výdajů státního rozpočtu na sport pro všechny

Jak Česká republika, tak Finsko i Francie si shodně ve svých prioritách (tab. 4.1) vymezily dvě oblasti podpory, vrcholový sport a sport pro všechny. Podíl vynaložených prostředků na sport pro všechny, je jedním ze sledovaných kritérií. V České republice se pod tímto názvoslovím rozumí státní sportovní reprezentace a všeobecná sportovní činnost. Ve Finsku odpovídá vrcholovému sportu položka world class sport. I přesto, že ve Finsku jsou výdaje na sport rozděleny do třinácti kategorií, uvažujeme pouze zmiňované, nikoli ty, které by případně svým názvem mohly tuto oblast zahrnovat.

Graf 4.6 znázorňuje výši výdajů státního rozpočtu na sport pro všechny ve vybraných státech v roce 2009. Největší objem prostředků na tuto položku byl vynaložen ve Finsku, 40,9 mil. €, což dle tabulky 4.2 tvořilo 35,1 % výdajů státního rozpočtu. Nejnižší objem prostředků 12,3 % byl vynaložen ve Francii (26, 2 mil. €). V České republice tvořily výdaje na sport pro všechny 48% výdajů na sport ze státního rozpočtu.

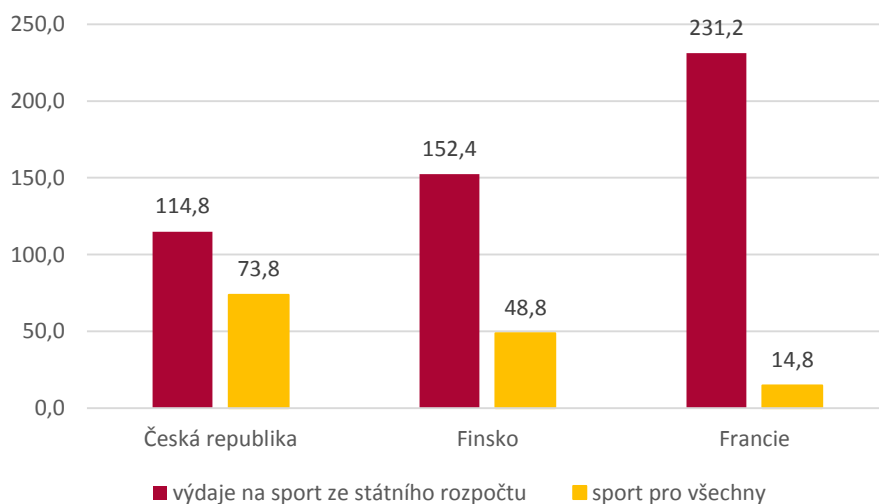
Graf 4.6 Výdaje na sport ze státního rozpočtu a sport pro všechny v České republice, Finsku a Francii v roce 2009 (mil. €)

Zdroj: Vlastní zpracování dle státních rozpočtů České republiky, Finska, Francie, (2009)

Ve Finsku a České republice byl mezi lety 2009-2013 zaznamenán nárůst finančních prostředků na sport pro všechny. V roce 2012 došlo v České republice ke skokovému navýšení výdajů na sport pro všechny o 39,4 mil. €. Ve Finsku vzrostly prostředky o 7,9 mil. €. Ve Francii tyto výdaje poklesly o 11,4 mil. €.

Graf 4.7 Výdaje na sport ze státního rozpočtu a sport pro všechny v České republice, Finsku a Francii v roce 2013 (mil. €)

Zdroj: Vlastní zpracování dle státních rozpočtů České republiky, Finska, Francie, (2013)

Finsko a Francie patří mezi státy, které poskytují největší finanční prostředky na sport z veřejných zdrojů, avšak rozdělení mezi vrcholový sport a sport pro všechny je rozdílné. Výrazné je financování vrcholového sportu ve Francii, na nějž v roce 2013 plynulo až 71,9 % výdajů na sport ze státního rozpočtu, oproti Finsku, kde to byla pouze 4%. I když u těchto dvou států můžeme shodně zaznamenat mezi lety 2009-2012 pokles výdajů na sport pro všechny (ve Francii téměř o polovinu) a nárůst výdajů na vrcholový sport, každá z těchto zemí si zachovala své preference. Kdežto v České se výrazným navýšením prostředků na sport pro všechny v roce 2012, tato preference změnila. Do roku 2012 jí byl vrcholový sport (resp. státní sportovní reprezentace).

V absolutním vyjádření poskytuje na sport pro všechny největší objem prostředků Česká republika 55,7 mil. €, dále Finsko 48,8 mil. € (u nějž je to způsobeno detailnější strukturou výdajů na sport ze státního rozpočtu) a nejméně Francie 14,8 mil. €.

Tab. 4.2 Podíl výdajů centrální úrovně na sport pro všechny a vrcholový sport v České republice, Finsku a Francii (v %)

	Česká republika ⁴¹	Finsko	Francie
Sport pro všechny	48	35,1	12,3

⁴¹ V kontextu České republiky budeme uvažovat pouze rozpočet Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy. V případě započítání prostředků Ministerstva obrany a Ministerstva vnitra, by se podíl státní sportovní reprezentace v roce 2009 zvýšil o 1% a v roce 2013 o 4%.

(2009)			
Sport pro všechny (2013)	64	33,7	6,4
Vrcholový sport (2009)	52	3	71,1
Vrcholový sport (2013)	36	4,1	71,9

Zdroj: Vlastní zpracování dle státních rozpočtů České republiky, Finska, Francie, (2009-2013)

4.2.3 Srovnání výdajů na sport dle mezinárodní klasifikace COFOG

Další možnost komparace výdajů na sport přináší srovnání dle mezinárodního standartu COFOG (tabulka 4.2). COFOG je klasifikací vládních institucí, která člení výdaje státu do deseti skupin (všeobecné veřejné služby, obrana, veřejný pořádek a bezpečnost, ekonomické záležitosti, ochrana životního prostředí, bydlení a společenská infrastruktura, zdraví, rekreace, kultura a náboženství, vzdělávání, sociální věci) podle jejich účelu. Sport je součástí kategorie 8.1 Rekreční a sportovní služby. COFOG je využíván např. Eurostatem, OECD, CEMR, neboť umožňuje porovnání výdajů vybraných států.

Největší objem prostředků na tuto kategorii vynakládá Francie, 0,6% HDP, Finsko 0,5% HDP a Česká republika 0,4% HDP. Zatímco ve Finsku o 14%, a ve Francii o 10% během let 2009-2012 výdaje na tuto kategorii vzrostly, v České republice o 14% poklesly. Ve Finsku se v roce 2012 pohybovaly ve výši 952 mil. € a ve Francii ve výši 11 298 mil. €. Výdaje České republiky na kategorii 8.1 tvoří pouze 5% výdajů Francie.

Tab. 4.3 Výdaje dle COFOG (kategorie 8.1 Rekreční a sportovní služby)

	Česká republika	Finsko	Francie
% HDP (2012)	0,4 %	0,5 %	0,6 %
mil. € (2009)	698,4	822	10 244
mil. € (2012)	606,2	952	11 298

Zdroj: Vlastní zpracování dle Eurostatu (2009,2012)

Výdaje na sport jsou minimální oproti jiným položkám. Podrobnější analýza dle mezinárodní klasifikace COFOG je možným námětem pro další diplomovou práci.

ZÁVĚR

Práce je zaměřena na financování sportu na centrální úrovni. V Evropské unii tvoří veřejné zdroje průměrně 36,2% prostředků, plynoucích na sport, z toho 11,9% tvoří výdaje státu. Ačkoli v Evropské unii převažuje financování z neveřejných zdrojů, největší objem finančních prostředků poskytují domácnosti 49,7%, v Bulharsku, Dánsku a Slovensku je více jak 60% výdajů na sport poskytováno z veřejných prostředků. Česká republika se řadí ke státům s nízkou úrovní veřejného financování sportu, poskytuje z veřejných prostředků 20 € na obyvatele. Z pohledu struktury zdrojů spadá Francie mezi státy s průměrnou úrovní veřejného financování sportu, veřejné zdroje tvoří 35%, avšak dle celkového objemu veřejných výdajů se řadí ke státům s nejvyšší úrovní veřejného financování sportu (155 € na obyvatele). Finsko se řadí k průměru, na sport poskytuje z veřejných zdrojů více než 70 € na obyvatele, dle struktury tvoří veřejné prostředky 28% výdajů na sport.

Cílem práce bylo porovnat možnosti financování sportu na centrální úrovni v České republice a vybraných zemích Evropské unie, kterými jsou Finsko a Francie, v letech 2009-2013. Tento cíl byl splněn. Pro naplnění cíle byly ověřovány dvě hypotézy.

První ověřovaná hypotéza diplomové práce vycházela z tvrzení, že na sport je z příslušného ministerstva vynakládáno 0,2% výdajů státního rozpočtu. Tato hypotéza byla potvrzena pouze částečně, neboť za sledované období 2009-2013 ji splňuje pouze Finsko, kde se podíl výdajů na sport ve vztahu ke státnímu rozpočtu pohybuje mezi 0,26-0,28%. Ve Francii této hodnoty nebylo dosaženo ani v jednom roce sledovaného období. Což je s největší pravděpodobností způsobeno objemem výdajů francouzského státního rozpočtu, který přesahuje deseti násobek státního rozpočtu České republiky, výdaje na sport však nikoli. Česká republika tohoto kritéria dosáhla v roce 2012, kdy byly výrazně navýšeny výdaje na sport pro všechny. Do tohoto roku se podíl výdajů na sport k výdajům státního rozpočtu pohyboval na úrovni 0,16%.

Druhá ověřovaná hypotéza vycházela z předpokladu, že jedna třetina výdajů na sport ze státního rozpočtu je poskytovaná na položku sport pro všechny. V České republice je pod tímto názvem myšlena všeobecná sportovní činnost. Tato hypotéza byla také potvrzena pouze částečně. Ve Francii je dlouhodobě upřednostňován

vrcholový (profesionální) sport, na nějž plyne až 71,9% výdajů na sport ze státního rozpočtu. Navíc během sledovaného období poklesly výdaje na sport pro všechny téměř o polovinu, na 6,4%. Finsko je naopak státem, který věnuje svou pozornost především sportu pro všechny a zdůrazňuje důležitost provozování fyzických aktivit v každé etapě lidského života. Jelikož je struktura výdajů na sport z finského státního rozpočtu členěna na třináct kapitol, sport pro všechny zaujímá 33,7% v roce 2013. I přesto, že podíl výdajů na sport pro všechny během sledovaného období poklesl o 1,4%, celkový objem prostředků, vynakládaných na tuto položku vzrostl. Výdaje Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR pro oblast sportu jsou členěny pouze na dvě kategorie (všeobecná sportovní činnost a státní sportovní reprezentace). Do roku 2012 byl mezi těmito kategoriemi rozdíl pouze 2% ve prospěch státní sportovní reprezentace. Na konci sledovaného období byl rozdíl výraznější o 16%, tentokrát byl větší objem finančních prostředků poskytován na sport pro všechny. V České republice je po celé sledované období na sport pro všechny poskytováno více jak 30% výdajů na sport ze státního rozpočtu.

Rozdílnost ve výdajích na položku sport pro všechny vychází z odlišného přístupu aktérů centrální úrovně. Ve Finsku výdaje státního rozpočtu na sport odráží veřejný zájem. Rekreačnímu sportu se v této zemi věnuje více jak 1/5 obyvatel, zatímco vrcholovému sportu pouze 0,01% Finů. V České republice výdaje státního rozpočtu na sport také zohledňují veřejný zájem, téměř tři miliony rekreačních sportovců, ale výše těchto prostředků je nízká. Ve Francii je situace zcela opačná, i přesto, že se rekreačnímu sportu věnuje více než polovina populace, tak 71,9% prostředků státního rozpočtu na sport je poskytována na vrcholový sport.

V každém ze sledovaných států je hlavním aktérem centrální úrovně ministerstvo. Ve Finsku a České republice je sport v gesci ministerstva, jehož primární oblasti zájmů je vzdělání. Ve Francii bylo zřízeno přímo Ministerstvo sportu. Činnost a kompetence ministerstev jsou vymezeny v zákoně. Rozdílnost mezi českým zákonem o podpoře sportu, francouzským Code du sport a finským Sports Act, spočívá především v jednoduchosti českého zákona, který je zaměřen pouze na činnost státní správy a municipalit v oblasti sportu. Legislativa ve Finsku a Francii je zaměřena na organizaci sportu, kde jsou vymezeny kompetence všech subjektů, které se ve sportovním prostředí pohybují, další část je věnována financování sportu, což zaručuje stabilitu příjmů pro sport. V současnosti česká vláda věnuje tomuto

tématu pozornost, s cílem novelizovat český zákon a vytvořit novou koncepci podpory sportu, které zajistí přísun a garanci finančních prostředků pro český sport.

Jak již bylo zmíněno, Francie se řadí ke státům s nejvyšší úrovní veřejného financování sportu. Mezi lety 2009-2013 poskytovala z vybraných států největší objem prostředků na sport ze státního rozpočtu, průměrně 224,5 mil. €. Nejméně prostředků bylo poskytováno ze státního rozpočtu České republiky, průměrně 91,5 mil. €. Zatímco výdaje na sport ze státních rozpočtů těchto dvou států kolísají, ve Finsku je od roku 2010 stabilní tempo růstu těchto výdajů, průměrně o 5% každý rok. Průměrná výše výdajů na sport ze státního rozpočtu Finska se pohybuje ve výši 140,1 mil. €. Významným zdrojem prostředků pro sport ve Finsku a Francii jsou příjmy z činnosti loterijních společností. Zatímco ve Finsku je loterijní společnost přímo vlastněná Ministerstvem vzdělání a kultury, a výnosy společnosti jsou příjmem ministerstva, ve Francii plynou daně z hazardu do Národního fondu pro rozvoj sportu, který byl zřízen Ministerstvem sportu. Ve Finsku tvoří prostředky loterie 98% výdajů na sport ze státního rozpočtu, což je průměrně 140,1 mil. €. Ve Francii je z Národního fondu pro rozvoj sportu každoročně na sport alokováno v průměru 159 mil. €.

Výdaje na sport ze státních rozpočtů vybraných států zaujímají ve vztahu k HDP minimální podíl, průměrně 0,05%. I přesto, že Francie na sport ze státního rozpočtu poskytuje největší objem prostředků, tvoří tyto výdaje pouze 0,01% HDP. Ve Finsku tvoří tyto výdaje 0,07% HDP a v České republice 0,06% HDP.

Odlišné prvky modelů Finska a Francie mohou být zdrojem návrhů a doporučení při tvorbě nového zákona a koncepce podpory sportu v České republice.

Seznam použité literatury

Knižní publikace

- BALDWIN, Richard E a Charles WYPLOSZ. *Ekonomie evropské integrace*. 1. vyd. Praha: Grada, 2008, 478 s. ISBN 978-80-247-1807-1.
- HAMERNÍKOVÁ, Bojka a Alena MAAYTOVÁ. *Veřejné finance*. 2., aktualiz. vyd. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2010, 340 s. ISBN 978-80-7357-497-0
- HOBZA, Vladimír a Jaroslav REKTOŘÍK. *Základy ekonomie sportu*. Praha: Ekopress, c2006, 191 s. ISBN 80-869-2904-3.
- HODAŇ, Bohuslav a Vladimír HOBZA. *Financování tělesné kultury jako složky občanské společnosti*. 1. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2010, 214 s. Monografie (Univerzita Palackého). ISBN 978-802-4426-587"
- HOWARD, Dennis Ramsay a John L CROMPTON. *Financing sport*. 2nd ed. Morgantown, WV: Fitness Information Technology, c2004, xviii, 607 s. ISBN 18-856-9338-9
- NOVOTNÝ, Jiří. *Sport v ekonomice*. 1.vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2011. 512 s. ISBN 978-80-7357-666-0
- NOVOTNÝ, Jiří. *Ekonomika sportu*. 1. vyd. Praha: ISV - nakladatelství, 2000, 263 s. ISBN 80-858-6668-4.
- PEKOVÁ, Jitka, Jaroslav PILNÝ a Marek JETMAR. *Veřejný sektor - řízení a financování*. Vyd. 1. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2012, 485 s. ISBN 978-807-3579-364
- STEWART, Bob. *Sport funding and finance*. Boston: Elsevier, c2007, xix, 221 s. ISBN 978-075-0681-605

Elektronické dokumenty

- AMNYOS, *Study of public and private financing of sport in Europe* [online]. 2008 [cit. 2013-11-02]. Dostupné z: http://www.amnyos.com/documents/amnyos_sport_synthese_ENG.pdf.
- CEMR, [online]. 2014 [cit. 2014-04-20]. Dostupné z: <http://www.ccre.org/>
- CUPALOVÁ, Marcela. *Reforma rozpočtu EU* [online]. 2008 [cit. 2014-01-10]. Dostupné z: www.psp.cz/sqw/text/orig2.sqw?idd=30248

- Český statistický úřad. *Mezinárodní klasifikace COFOG*, ČSÚ [online]. 2014 [cit. 2014-04-20]. Dostupné z: [http://www.czso.cz/csu/klasifik.nsf/i/klasifikace_funkci_vladnich_instituci_\(cz_cofog\)](http://www.czso.cz/csu/klasifik.nsf/i/klasifikace_funkci_vladnich_instituci_(cz_cofog))
- European Non-Governmental Sports Organisations. ENGSO [online]. 2013 [cit. 2013-11-02]. Dostupné z: <http://www.engso.eu/about-us.php>
- European Olympic Committees. EOC [online]. 2013 [cit. 2013-11-02]. Dostupné z: <http://www.eurolympic.org/index.php/en/enocs-2>
- EVROPSKÁ KOMISE. EK Volný pohyb zboží a služeb [online]. 2011 [cit. 2013-12-02]. Dostupné z: , http://europa.eu/legislation_summaries/education_training_youth/sport/l35006_en.htm
- Evropská komise. EK: *Evropská komise* [online]. 2013 [cit. 2013-10-22]. Dostupné z: , http://ec.europa.eu/about/index_cs.htm
- EVROPSKÁ KOMISE. EK: Volný pohyb sportovců [online]. 2013. EK [cit. 2013-12-02]. Dostupné z: http://europa.eu/legislation_summaries/education_training_youth/sport/l35002_cs.htm
- Evropská unie. Bílá kniha o sportu. In: KOM(2007) 391. Brusel, 2007. Dostupné z: http://europa.eu/legislation_summaries/education_training_youth/sport/l35010_cs.htm
- Evropský parlament. Evropský parlament [online]. 2013 [cit. 2013-10-19]. Dostupné z: http://europa.eu/about-eu/institutions-bodies/european-parliament/index_cs.htm
- KPMG. *Koncepce financování sportu v České republice* [online]. 2013. KPMG [25. 2. 2014] www.olympic.cz/financovani/financovani-sportu/koncepce.htm
- MASARYKOVA UNIVERZITA. MU: EYES 2004 [online]. MU.[cit. 2014-01-19]. Dostupné z: , www.fsps.muni.cz/~juva/PgSp/PSp20EYES.ppt Pracovní plán v oblasti sportu 2011-2014. [online]. [cit. 2011-10-19]. Dostupné z: http://europa.eu/legislation_summaries/education_training_youth/sport/ef0029_cs.htm
- MINISTERSTVO SPORTU [online]. 2014 MS [25. 3. 2014]. Dostupné z: <http://www.sports.gouv.fr/organisation/organisation-du-sport-en-france/>
- MINISTERSTVO SPORTU. MS: Mise. [online]. 2014 MS [25. 3. 2014]. Dostupné z: <http://www.sports.gouv.fr/organisation/missions-organisation/Missions-11062>.
- MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY. MŠMT: *Národní*

program rozvoje sportu pro všechny. [online]. 2013 MŠMT [25. 2. 2014]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/sport/narodni-program-rozvoje-sportu-pro-vsechny>

- MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY. MŠMT: Evropská charta sportu [online]. 2013. MŠMT [cit. 2013-11-02]. Dostupné z: <http://aplikace.msmt.cz/PDF/ECHS.PDF>
- MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY. MŠMT: Kodex sportovní etiky [online]. 2013. MŠMT [cit. 2013-11-02]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/sport/kodex-sportovni-etiky>
- MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY. MŠMT: Koncepce státní podpory sportu v České republice. [online]. MŠMT [25. 2. 2014]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/sport/koncepce-statni-podpory-sportu-v-ceske-republice>
- MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY. MŠMT: Zásady komplexního zabezpečení státní sportovní reprezentace včetně systému výchovy sportovních talentů. [online]. 2013 MŠMT [25. 2. 2014]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/sport/zasady-komplexniho-zabezpeceni-statni-sportovni-reprezentace-vcetne-systemu-vychovy-sportovnich-talentu>
- MINISTERSTVO VNITRA. Sport a Evropská unie [online]. Praha: Odbor sportu a tělovýchovy, Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, 2004 [cit. 2013-11-19]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/sport-a-evropska-unie.aspx>
- MONTEL. Julien a Élisabeth WAELBROECK-ROCHA. The different funding models for grassroots sports in the EU. [online]. 2010 [cit. 2014-01-10]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/internal_market/services/docs/sport/conference20100216/2-the_different_grassroots_sports_funding_models_in_the_eu_en.pdf
- NÁRODNÍ SPORTOVNÍ RADA [online]. 2014 NSP [25. 3. 2014]. Dostupné z: <http://www.liikuntaneuvosto.fi>
- OECD, [online]. 2014 [cit. 2014-04-20]. Dostupné z <http://www.oecd.org/>
- Rada Evropské unie. Rada Evropské unie [online]. 2013 [cit. 2013-10-22]. Dostupné z: http://europa.eu/about-eu/institutions-bodies/council-eu/index_cs.htm
- Rada Evropy. Rada Evropy [online]. 2013 [cit. 2013-11-02]. Dostupné z: <http://www.radaevropy.cz/>
- Soudní dvůr Evropské unie. Soudní dvůr Evropské unie [online]. 2013 [cit. 2013-10-19]. Dostupné z: http://europa.eu/about-eu/institutions-bodies/court-justice/index_cs.htm
- VEIKKAUS [online]. 2014VEIKKAUS [25. 3. 2014]. Dostupné z: <https://www.veikkaus.fi/fi/yritysTietoa>

Legislativa

- Zákon č. 115 ze dne 28. února 2001, o podpoře sportu, In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2001. Dostupný také z: <http://www.msmt.cz/sport/zakon-o-podpore-sportu>
- Zákon č 2004-1343 z roku 2004, Code du Sport, In: *Sbírka zákonů Francie*. 2004. Dostupný z :
<http://www.legifrance.gouv.fr/affichCode.do?cidTexte=LEGITEXT000006071318>
- Usnesení vlády z roku 2009, o podpoře sportu a fyzických aktivit, In: *Ministry of Education Publications*. 2009. Dostupné také z:
http://www.minedu.fi/OPM/Julkaisut/2009/Statsrxdets_principbeslut_om_riktlinjer_fxr_frvmjande_av_idrott_och_motion?lang=en. ISSN 1458-8110
- Státní rozpočet Finska, kapitola 29. 2009-2013. Dostupné z: <http://budjetti.vm.fi/indox>
- Státní rozpočet Francie, Sekce A. 2009-2013. Dostupné z: <http://www.performance-publique.budget.gouv.fr/ressources-documentaires/lois-projets-de-lois-et-documents-annexes-par-anneeministere-sports-jeunesse-education-populaire-et-vie-associative.html#resultat>
- Státní rozpočet České republiky 2009, kapitola 333, In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2009. Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2009-455>
- Státní rozpočet České republiky 2010, kapitola 333. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2010. Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2010-455>
- Státní rozpočet České republiky 2011, kapitola 333. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2011. Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2011-455>
- Státní rozpočet České republiky 2012, kapitola 333. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2012. Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2012-455>
- Státní rozpočet České republiky 2013, kapitola 333. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2013. Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2013-455>

Seznam zkratk

ČR Česká Republika

EU Evropská unie

MO Ministerstvo obrany České republiky

MŠMT Ministerstvo Školství, mládeže a tělovýchovy České republiky

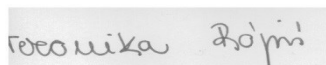
MV Ministerstvo vnitra České republiky

Prohlášení o využití výsledků diplomové práce

Prohlašuji, že

- jsem byl(a) seznámen(a) s tím, že na mou diplomovou (bakalářskou) práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- беру на ве́доміі, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, diplomovou (bakalářskou) práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že diplomová (bakalářská) práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího diplomové (bakalářské) práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o diplomové (bakalářské) práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, diplomovou (bakalářskou) práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne 25.4.2014

.....
Bc. Veronika Rójová

Seznam příloh

Příloha č.1 Evropské instituce pro oblast sportu

Příloha č. 2 Historické milníky sportovního prostředí na území České republiky

Příloha č. 3 Výdaje Ministerstva obrany a Ministerstva vnitra České republiky na státní sportovní reprezentaci v letech 2009-2013

Příloha č. 4 Vybrané socioekonomické ukazatele České republiky, Finska a Francie

Příloha č. 1 Evropské instituce pro oblast sportu

instituce	charakteristika
Rada Evropy	<p>není orgánem Evropské unie, patří mezi nejdůležitější evropské struktury, věnující se sportu. Je celoevropskou organizací a v současnosti má 47 členských států, sídlí ve Štrasburku. Jejím hlavním cílem je vytvoření prostoru, kde budou dodržovány zákony a který bude stát na principech demokracie a ochrany lidských práv a svobod. Rada Evropy nemůže vydávat právně závazné akty, jejím nástrojem jsou úmluvy a dohody, které po ratifikaci platí jako „společný zákon“ pro členské země. Radu Evropy tvoří Výbor ministrů (přijímá rozhodnutí), Parlamentní shromáždění (poradní orgán) a generální sekretariát. Jednání Rady Evropy se soustřeďují na tyto oblasti:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ochrana lidských práv a demokracie, • problémy společnosti, • kultura a sport. <p>V oblasti sportu pracuje tzv. Řídící výbor Rady Evropy pro rozvoj sportu CDDS, tvořen vládními i mimovládními odborníky v oblasti sportovní politiky. Výbor připravuje podklady pro evropské ministry sportu, organizuje semináře a konference. Řešil projekty týkající se ekonomického významu sportu, fair play apod. Podílel se na vytvoření významných dokumentů z oblasti sportu, Antidopingová úmluva (1989), Evropská úmluva k diváckému násilí a nevhodnému chování při sportovních utkáních, zvláště při fotbalových zápasech (1985) a Evropská charta sportu (1992).⁴²</p>
ENGSO (European Non-Governmental Sports Organisations)	<p>evropská nevládní nezisková organizace. Zastřešuje národní sportovní konfederace a národní olympijské výbory z 39 evropských zemí. Českou republiku zastupuje Česká unie sportu (dříve ČSTV). ENGSO je důležitým partnerem při tvorbě evropské sportovní politiky, zastupuje zájmy členských organizací</p>

⁴² Rada Evropy (2013)

	v Bruselu, pomáhá organizacím v rozvoji sportu. ⁴³
EOC (European Olympic Committees)	sdružuje jednotlivé olympijské výbory evropských států, za Českou republiku je členem Český olympijský výbor. Cílem organizace je podpora olympijských myšlenek v Evropě (rozvoj olympijského sportu, reprezentace zemí na Olympijských hrách, výchova mládeže, výzkum v oblasti sportu) a spolupráce s Mezinárodním olympijským výborem. ⁴⁴

---

⁴³ ENGSO (2013)

⁴⁴ EOC (2013)

Příloha č. 2 Historické milníky sportovního prostředí na území České republiky

Už na počátku 20. let 20. století vznikl zákon **č. 228/1920 Sb.**, který zřizoval Poradní sbor pro tělesnou výchovu, jenž vznikl při Ministerstvu zdravotnictví a tělesné výchovy. Hlavním úkolem tohoto orgánu bylo posouzení otázek a návrhů, týkajících se oblasti tělovýchovy, ale také podávat vlastní návrhy k této tematice. Odůvodnění: *„Zdraví jako základ života nejen jednotlivcova, nýbrž i celé společnosti, je majetkem obecným, jenž, je-li náležitě opatřen, je pramenem blahobytu národního, a na opak, je-li porušen nebo zanedbán, zatěžuje stát a jeho rozvoj kulturně i hospodářsky. Do nedávné doby staral se stát jen o to, aby potlačoval škodliviny zdraví lidského: nákazu, otravu a úraz, a jen z nepatrné části, a to ve škole, pečoval i o tělesnou výchovu. Jinak byla ponechána soukromé činnosti různých spolků tělocvičných a sportovních.*

*Tím vznikl rozdíl v závadách i prostředcích, a tím byl též ohrožen i zdárný výsledek této práce. Aby tento rozpor byl odstraněn, jest úkolem ministerstva veřejného zdravotnictví a tělesné výchovy soustřediti všechny, kdož o tělesnou výchovu se zajímají a ji pěstují, k nové a jednotné její organizaci. Tím umožní se nejen veřejnosti kontrola, nýbrž i přímá účast na směru, jímž v budoucnosti má pečováno být o udržení, zachování a posilu zdraví všech vrstev národa. Za tím účelem zřizuje se poradní sbor pro obor tělovýchovný ve všech otázkách zásadních a organizačních pro oblast celého státu“.*⁴⁵ Je patrné, že již v této době vnímali vrcholní představitelé státu sport nejen jako možnost využití volného času, ale také jako odvětví, které má nemalý vliv na hospodářství země.

V roce 1937 vznikl na základě vládního nařízení Ústřední úřad pro tělesnou výchovu. Během druhé světové války okupační orgány zakázaly činnost České obci sokolské, Českému vysokoškolskému sportu, Českému junáku a svou činnost ukončil také Český olympijský výbor. V roce 1942 byla založena nacistická organizace Kuratoria pro výchovu české mládeže. V druhé polovině 40. let 20. století vznikl Československý tělovýchovný svaz. V roce 1949 vznikl zákon **č. 187/1949 Sb.** o státní péči o tělesnou výchovu a sport, který zrušil všechny sportovní organizace a převedl je pod Československou obec sokolskou. O dva roky později zaniká Český olympijský výbor. V dalším roce zaniká Sokol, který „nahradil“ Státní výbor pro

---

⁴⁵ DIGITÁLNÍ KNIHOVNA, (2013)

tělesnou výchovu a sport, který byl dle zák. č. 68/1956 o organizaci tělesné výchovy, nahrazen Státním úřadem pro tělesnou výchovu a sport (tzv. tělovýchovná organizace). Tato organizace stála v čele celého tělovýchovného hnutí, vytyčovala zásady, školila pracovníky, plánovala výstavbu zařízení, starala se o jejich údržbu, navazovala mezinárodní kontakty apod.

Ani v období socialismu sport, respektive tělesná výchova, neseštopila s pomyslného stupínku své významnosti a důležitosti pro společnost. Tento fakt je zřejmý i z vysoké finanční podpory ze státního rozpočtu a celkové pozornosti, která sportu byla věnována jak ze strany občanů, tak ze strany politiků. V roce 1957 vznikl Československý svaz tělesné výchovy.

Etapa 1990 – 1992

Období vzniku Československého státu, charakteristické velkým množstvím změn, nejen na politické scéně. Transformace ÚV ČSTV, který ztrácí svoje výsadní postavení, vzniká Československá konfederace sportovních a tělovýchovných svazů. Pokles objemu finančních prostředků ze státního rozpočtu, minimální péče o vrcholový sport a talentovanou mládež. Sazka je stále státním podnikem. Byl zrušen zákon č. 68/1956, díky čemuž nastalo v oblasti sportu liberální prostředí. Politici předpokládali, že sport bude financován výhradně ze soukromých prostředků, tedy na základě sponzoringu, což se ukázalo jako naivní. Dalším problémem byl nejednotný postoj států v přijímání zákonů, týkajících se sportu. Na Slovensku byl přijat zákon, vymezující podmínky fungování sportovních organizací a jejich financování, V Česku tomu tak nebylo a krizová situace potřeby finanční podpory pro účast sportovců na Olympijských hrách byla řešena vládními nařízeními.

Etapa 1993 – 1997

Vzniká samostatná Česká republika. Důležitým bodem je přeměna Sazky na akciovou společnost, která i nadále zůstává důležitým zdrojem financování sportu, hned vedle státního rozpočtu. Finanční prostředky plynuly přes MŠMT. Návrh byl připravován Všesportovním kolegiem, založeným akcionáři Sazky, schvaloval jej náměstek ministra pro mládež a sport. Byl uplatňován tzv. liberální právní model bez zákonné normy, což v praxi znamenalo neexistenci zákona, přidělující financí. Vládní dotace byly rozdělovány na základě vládního nařízení. V rámci vrcholového sportu byla zachována pouze rezortní střediska (ministerstva obrany Dukla, ministerstva

vnitru Olymp a středisko ministerstva školství), jejich financování bylo zajištěno přes rozpočet MŠMT. Postupně začal růst objem finančních prostředků vynaložených na sport. V této době byla Sazka osvobozena od daně z příjmu právnických osob, tímto způsobem stát poskytoval nepřímou státní dotaci. 10% z výtěžku, bylo ponecháno MŠMT, které tyto zdroje využívalo na mimořádné situace nebo na podporu malých úspěšných sportů. Finance pro sportovní reprezentaci byly přidělovány na základě *klíče*, který zohledňoval úspěšnost, členskou základnu, popularitu daného sportovního odvětví, s různými obměnami využíván dodnes. Podpora nesměřovala pouze do oblasti sportovní reprezentace, dalším důležitým cílem byla materiálně technická obnova sportovního zázemí. Podpora z rozpočtů municipalit byla velmi malá a to z důvodu neexistence zákona.

Etapa 1998 – 2001

Významným bodem tohoto období je novela zákona č.202/1990 Sb., o loteriích a jiných podobných hrách, na základě této změny byly výtěžky společnosti Sazka ponechány akcionářům, kteří rozhodovali o jejich alokaci, a stát neměl možnost tuto skutečnost ovlivnit. V této době byly vypracovány koncepční materiály o podpoře sportu vládou. Prvním bylo vládní usnesení Koncepce státní politiky v tělovýchově a sportu, dále Zásady komplexního zabezpečení státní sportovní reprezentace, včetně systému výchovy sportovních talentů a v neposlední řadě Národní program rozvoje sportu pro všechny. V roce 2001 byl přijat zákon č. 115/2001 Sb., o podpoře sportu, který je ve znění pozdějších předpisů výchozím dokumentem i v současnosti. Díky vzniku jednotlivých zákonů se přešlo k tzv. liberálnímu modelu se zákonnou normou. Opět se začala věnovat pozornost mládeži a sportu na školách (sportovní třídy). Došlo ke změně ve velikosti objemu poskytovaných finančních prostředků ve prospěch sportovní reprezentace na úkor veřejně prospěšných programů, to však bylo částečně vykompenzováno díky reformě veřejné správy, jelikož obce a kraje mohly podporovat místní sport a sportovní zařízení a to na základě zákona č. 115/2001 Sb. Další důležité dokumenty: usnesení vlády č. 2/1999 Koncepce státní politiky a sportu v ČR a usnesení vlády č. 718/1999 k zásadám komplexního zabezpečení státní sportovní reprezentace, včetně systému výchovy sportovních talentů.

Etapa 2002 – 2010

Toto období je charakteristické reformou veřejné správy, v České republice byly opět zřízeny kraje. Posílení samosprávy bylo viditelné i v oblasti sportu. Výrazně narostl objem prostředků, které poskytovaly právě municipality. Tyto prostředky výrazně převýšily finance, poskytnuté vládou. Na půdorysu právního prostředí, zákonů a koncepcí, vznikla ucelená podpora sportu a to formou dotačních programů. Existovaly tři části, které se skládaly z osmi programů neinvestičních a třech investičních. Od roku 2000 je Program státní podpory sportu realizován v několika fázích. Nejdříve je vytvořena struktura a obsah, jenž je konzultován a vyhodnocován v komisích poradního orgánu ministra, což je Rada pro tělovýchovu a sport. Dále jsou projednávány připomínky dalších odborníků z oblasti sportu. V posledním kroku této fáze musí být program schválen vedením ministerstva. V této části je řešen pouze věcný obsah, nikoli finanční zabezpečení. Poté je program zveřejněn. Následně organizace překládají své žádosti, které jsou posouzeny expertními komisemi, dále projednány gremiální poradou náměstka ministra, projednána a schválena vedením ministerstva. Rozhodnutí je oznámeno nejen žadatelům ale také Radě tělovýchovy a sportu. Usnesení vlády č. 17/2000 k Národnímu programu rozvoje sportu pro všechny. Důležité dokumenty: usnesení vlády č. 673/2003 ke Směrům státní politiky ve sportu na léta 2004-2006 a usnesení vlády č. 167/2011 o Koncepci státní podpory sportu v České republice.⁴⁶

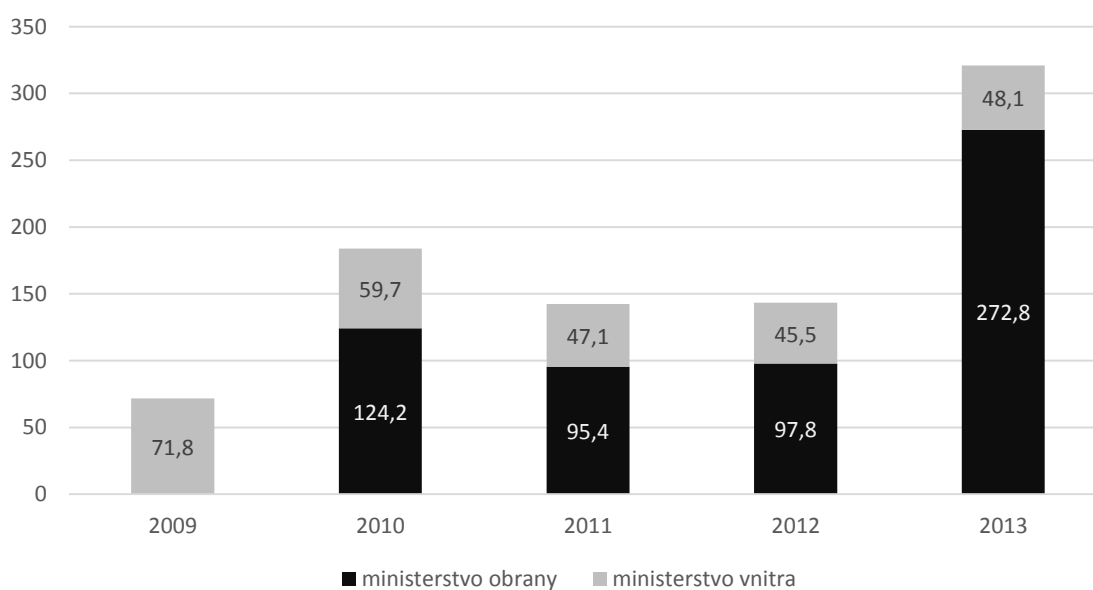
---

⁴⁶ NOVOTNÝ (2011)

Příloha č. 3 Výdaje Ministerstva obrany a Ministerstva vnitra České republiky na státní sportovní reprezentaci v letech 2009-2013 (mil. Kč)

	2009	2010	2011	2012	2013
ministerstvo obrany	0	124,2	95,4	97,8	272,8
ministerstvo vnitra	71,8	59,7	47,1	45,5	48,1
celkové výdaje	71,8	183,9	142,5	143,3	320,9

Zdroj: Vlastní zpracování dle státního rozpočtu České republiky, 2009-2013

Zdroj: Vlastní zpracování dle státního rozpočtu České republiky, 2009-2013

Příloha č. 4 Vybrané socioekonomické ukazatele České republiky, Finska a Francie

	Česká republika	Finsko	Francie
Počet obyvatel	10 516 125	5 426 674	65 578 819
HDP/obyv. (v €)	11300	30300	27600
míra nezaměstnanosti (v %)	7,3	8,1	10,2

Zdroj: Vlastní zpracování dle Eurostatu, 2012